

# SOLUNUM 2014 Hazırlıkları Erken Başladı

**TÜSAD'ın Ulusal Kongresi, 15-19 Ekim tarihleri arasında artık geleneksel bir mekan olan Çeşme Sheraton Otel'de gerçekleştirilecek.**

Değerli Meslektaşlarımız, Derneğimizin 36. Ulusal Kongresi "SOLUNUM 2014", 15-19 Ekim tarihleri arasında Çeşme-Sheraton Otel'de gerçekleştirilecektir. Bu yıl organizasyon komitesi olarak sizleri SOLUNUM 2014'e davet etme şansını yakalamış olmaktan dolayı büyük onur ve mutluluk duymaktayız.

Bizler derneğimizin bir önceki kongresi SOLUNUM 2013'ün sona erdiği gün itibarı ile hazırlık çalışmalarına başlamış bulunmaktayız. Amacımız her alanda rekorlara imza atan SOLUNUM 2013'ün başarısını yakalamak hatta TÜSAD kongrelerinin her geçen yıl yükselen çitasını bu yıl daha da yukarıya taşıyabilmektir. Bu amaçla bir önceki kongrenin geri bildirimlerini, düzenlediğimiz yeni anketin sonuçlarını dikkate alarak ve sizlerin isteklerinizi önemseyerek çalışmalarımıza devam etmekteyiz. Kongre bilimsel programı üzerindeki çalışmalarımız TÜSAD çalışma grupları ve koordinasyon kurullarının yürütme kurulları ile birlikte sürdürülmekte olup, 14 Aralık 2013 günü

İstanbul'da Kongre Bilimsel Komitesi ile ilk toplantımızı yapmış ve kongre bilimsel programımızın ana çatısını oluşturmuş bulunmaktayız.

Her yönüyle aradığımızı bulabileceğiniz başarılı bir TÜSAD kongresinde daha bir arada olmak dileğiyle 15-19 Ekim tarihlerini kongre takviminizde şimdiden işaretlemenizi diliyoruz.

**Organizasyon Komitesi Adına  
Kongre Başkanı Dr. Meral Gülhan**

*devamı sayfa 14'te*



## "TÜSAD Mucizesi"nin Altında Ekip Ruhu Yatıyor

Değerli TÜSAD üyeleri,

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği ilk kurulduğu günlerden itibaren üstlendiği meslek örgütü olma fonksiyonunu zaman içinde daha da güçlendirerek sürdürmektedir. TÜSAD kurumsallaşmayı ve yenilenen tüzüğü ile demokratik yapılanmasını tamamlamıştır. TÜSAD; son on yıldaki yoğun emeklerimiz ve uyumlu multidisipliner ekip çalışmamızın sonucunda tüm yıla yayılan yurtiçi ve yurtdışı eğitim faaliyetleri, uluslararası toplantıları, niteliği hızla artan süreli bilimsel dergisi, özel gün etkinlikleri, kitapları, yayımları, alanımızın en önemli bilimsel toplantısı olarak kabul edilen ulusal kongreleri, çok aktif çalışan şubeleri, mükemmel yapılandırılmış dernek genel merkezi ve 2400 üyesi ile ülkemizin en güçlü uzmanlık dernekleri arasında yerini almıştır.

Çok kişi tarafından "TÜSAD mucizesi" olarak tanımlanan başarımızın altında yatan önemli bir faktör de üyelerimizin verdikleri sürekli destek ve bizlere duydukları güven duygusudur.



TÜSAD'ı geldiği bu seviyeye ulaştıran ekip içinde yüklediğim misyon ve aldığım görevler meslek hayatımın gurur sayfalarını oluşturdu.

Merkez Yönetim Kurulu başkanlığım süresince bana güvenen, saygı ve sevgilerini eksik etmeden destek olan tüm ekip arkadaşlarıma ve siz değerli dernek üyelerine minnet duygularımı ifade ediyorum.

Saygı ve sevgilerimle,

**Dr. Mecit Süerdem**  
TÜSAD 2. Başkanı  
2011-2013 Dönemi TÜSAD Başkanı

### Editörden

*Değerli Solunum Aktüel Okurları,*

2013 yılının son sayısı ile sizlerle birlikteyiz. Bu sayımızda katılımcıların büyük beğenisini kazanan SOLUNUM 2013 Kongresi'nden başlıklara yer vereceğiz. Aynı şekilde kongreden bir gün önce yapılan ISAM Sempozyumu'ndan bilgileri ve bu Sempozyum'a katılan yabancı konuşmacıların röportajlarını iç sayfalarımızda bulabileceksiniz.



TÜSAD'ın seçimli genel kurulu Ankara'da yapıldı. Yeni MYK'nın ve diğer yönetim organlarının seçildiği genel kurulun ayrıntılarını aynı şekilde iç sayfalarımızda bulabileceksiniz. Derneğin yönetim organlarına seçilen meslektaşlarımızı kutlar, yeni görevlerinde başarılar dileriz.

*devamı sayfa 2'de*

## TÜSAD'da Yeni Dönem

**Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin Olağan Genel Kurul'u 30 Kasım'da Ankara'da gerçekleştirildi. Genel Kurul'un hemen ardından çalışmalarına başlayan Yönetim Kurulu, görev dağılımını yaptı. 2013-2016 döneminde TÜSAD Merkez Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi Filiz Koşar'a verildi.**

TÜSAD Olağan Genel Kurulu Ankara'da gerçekleştirildi. Bu kurulda 2013 - 2016 dönemi dernek organları belirlendi ve yeni Yönetim Kurulu Genel Kurul sonrasında ilk toplantısını gerçekleştirerek görev bölümü yaptı.



### TÜSAD MERKEZ YÖNETİM KURULU

Başkan: Filiz Koşar, 2.Başkan: Mecit Süerdem, Başkan Yardımcısı: Arzu Mirici. Genel Sekreter: Ali Fidan, Sayman: Zeynep Ferhan Özşeker, Üyeler: Levent Dalar, Meral Gülhan, Berna Eren Kömürcüoğlu, Gönenç Ortaköylü, Akif Turna ve Aydın Yılmaz olarak belirlendi

### Denetleme Kurulu

Figen Atalay, Oğuz Köktürk, Atilla Saygı

### Etik Kurulu

İbrahim Akkurt, Atilla Gürses, Nural Kiper

\* İsimler Soyadı sırasına göre listelenmiştir.

### İçindekiler

- ISAM Sempozyumu yoğun katılımı gerçekleşti.

*Sayfa 4'te*



- TÜSAD 35. Ulusal Kongresi SOLUNUM 2013, 2-6 Ekim tarihleri arasında gerçekleşti.

*Sayfa 7'de*



- Dünya KOAH Günü Sempozyumu 22 Kasım 2013 tarihinde yapıldı.

*Sayfa 12'de*

- Fizyoloji Bilim Dalına adanmış bir ömür: Prof. Dr. Lütfi Çakar...

*Sayfa 13'te*

# TÜSAD AKADEMİ Toplantıları ile Bilgiler Güncelleniyor

MYK tarafından 2011 tarihinden itibaren aktivitelerine başlayan TÜSAD AKADEMİ'nin misyonu TÜSAD'ın kongre dışındaki bilimsel aktivitelerini planlamak ve gerçekleştirmektir.

AKADEMİ 2012 yılından itibaren bu bilimsel aktivitelerine yurtiçi ve yurtdışındaki değişik 5 ana formatta devam etmektedir.

Solunum sisteminin ana konularındaki güncel başlıkların tartışıldığı yurtiçinde AKADEMİ kampı olarak isimlendirilen "up to date" toplantıları yılda iki kez gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında Haziran ayında Bolu/ Abant'ta ve Kasım ayında ise Konya'da Akademi Kampı gerçekleştirilmiştir. 2013 yılında ise ilki Nevşehir diğeri ise Mardin'de olmak üzere yaklaşık 70-100 arası katılımcı ile yapılan Kamp toplantıları gittikçe artan bir ilgi görmektedir.

AKADEMİ 2012 yılında "Bölgesel Sempozyumlar" başlığı altında Eylül ayında İstanbul ve Çanakkale'de, Mart ayında İstanbul'da KOAH Sempozyumu, İzmir'de KHDAK sempozyumu

ve Aralık ayında Vasküler Hastalıklar Sempozyumları gerçekleştirilmiştir.

Kurs formatında yapılan toplantılarda 2012 yılında İzmir'de İleri yaşam desteği, SFT, NIMV, Invazif MV, Kemoterapi Hemşireliği, Tütün Kontrol, EBUS ve Astımda Tanı Yönetimleri başlıklarında kurslar düzenlenmiştir. 2013 yılında ise Ekokardiografi ve Torasik USG, NIMV, Torakoskopi, Teknisyenlere yönelik Bronkoskopi ve SFT kursları planlanmıştır.

Aile hekimlerine yönelik toplantılarda, göğüs hastalıkları dışında solunum hastalıkları ile sık olarak karşılaşan aile hekimlerine yönelik eğitim misyonunu etkin olarak gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

Bu formatta ise 2012 yılında değişik merkezlerde 5 adet ve 2013 yılında Ankara, İzmir, Samsun, Antakya, Sapanca'da olmak üzere 5 adet toplantı gerçekleştirilmiştir.

Akademi yurtdışı toplantıları, yurtdışındaki çeşitli solunum dernek ve üniversitelerle işbirliği alanı yaratarak uzmanlarımızın



yurtdışı deneyimlerinin ve çeşitli hastalıklardaki yurtdışındaki fikir liderleri ile interaktif olarak bir araya gelmesi ve uygulamaları yerinde görerek deneyimlerini arttırması amaçlanmıştır.

Yurtdışı AKADEMİ toplantıları sempozyum ve kurs formatında ve yılda beş kez olmak üzere 2012 yılında St.Petersburg, Roma, Genova, Catania, Floransa ve Golinik'te; 2013 yılında ise yine beş toplantı olarak, Genova, Catania, ve Golinik'te gerçekleştirilmiştir.

Sonuç olarak, AKADEMİ olarak 2012 yılında 5 bölgesel sempozyum, 2 kamp, 7 kurs, 5 AHT ve 6 yurtdışı toplantı ve benzer şekilde 2013 yılında ise 3 kurs, 5 AHT, 2 Kamp ve 5 yurtdışı toplantısı gerçekleştirmiştir.

**Dr. Mustafa Özhan**  
TÜSAD Akademi Başkanı



## TÜSAD AKADEMİ MARDİN Kampı Yapıldı



TÜSAD AKADEMİ tarafından son iki yıldır yoğun bir katılımı ile gerçekleştirilmekte olan AKADEMİ Kampının 2013 yılındaki ilk kampı 25-26 Mayıs 2013 tarihlerinde Ürgüp'te yapılmıştı. Bu yılın ikinci kampı ise 90'a yakın bölgesel Göğüs Hastalıkları uzmanının katılımı ile 10 Kasım 2013 tarihinde Mardin Hilton Inn Otel'inde gerçekleşti.

Solunum hastalıkları alanında yedi ana başlıkta son üç yılın en güncel yayınlarının tartışıldığı

yoğun bilimsel program bölge uzmanları tarafından ilgi ile izlendi.

Toplantı süresince, interaktif katılım ve konular üzerindeki tartışmalar en üst düzeyde gerçekleşti. Kamp süresince, akılcı antibiyotik kullanımı, KOAH, Astım, OSAS, İntersiyel Akciğer Hastalıkları, Pulmoner Emboli ve Akciğer Nodülleri ve Kanseri üzerinde son üç yıl içinde dikkat çeken yayınlar gözden geçirildi. Yoğun bilimsel programın



ardından bölgenin doğal güzellikleri yarım günlük kısa bir gezi ile görüldü, bolca fotoğraf çekilerek anılar pekiştirildi.

Sosyal program içinde akşam yemeğinde yöresel müzik olarak

sıra gecesi gerçekleştirildi.

TÜSAD, AKADEMİ kampı ile 2014 yılında da değişik bölgelerdeki uzmanlarımıza ulaşmaya devam edecektir.

## Hekime Şiddet Bu defa Süreyyapaşa'daydı

Değerli TÜSAD üyeleri, Süreyyapaşa'da yaşanan acı olaydan sonra mail gruplarında haklı olarak yazılan öneri ve eleştirilere cevaben Uzmanlık derneği olarak olaya müdahil olma konusunda şu şekilde bir açıklama yapma gereği duyduk;

Bir meslektaşımıza şiddet uygulandığı zaman mağdur olan meslektaşımızı TÜSAD yönetimi adına en kısa sürede arayarak geçmiş olsun dilekelerimizi iletmenin yanısıra hukuksal desteğe ihtiyacı olup olmadığını soruyor ve istediği her zaman kendisine hukuk ofisimiz ile destek vereceğimizi bildiriyoruz. Gülbanu arkadaşımız da TÜSAD Başkanı

tarafından aranmış, aynı şekilde TÜSAD'ın kendisine bu konuda destek olacağı yönünde bilgilendirilmiştir. Mahkeme sürecine müdahil olma konusunda hukuk ofisimiz ile temas halindeyiz. Geçen yıl Süreyyapaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi güvenlik personelinin, intihar eden meslektaşları nedeniyle toplantı yapmakta olan doktorlara karşı olumsuz ve saldırgan tavırları nedeniyle TÜSAD olarak her platformda olayı duyurduk, hukuksal süreci sürdürdük.

Hekime karşı şiddette sivil toplum kuruluşları düzeyindeki ortak tepkinin, Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu'nu bünyesinde bulunduran Türk Tabipler Birliği tarafından en yüksek seviyede verilmesi ve mağdur olan meslektaşlarımıza her türlü desteğin sağlanması gerekir. Ancak bizler de uzmanlık dernekleri olarak olanaklarımızın ve yapabilirliklerimizin ölçüsünde meslektaşlarımıza destek olmaya çalışıyoruz.

Saygılarımızla,  
TÜSAD MYK

### Editörden

Bu bayrak yarışında görevi devralan meslektaşlarımız gibi zamanında bu görevi başarı ile yerine getiren, değerli hocamız Lütfi Çakar'ın emeklilik haberini çalışma arkadaşlarımızın kaleminde sizlere aktaracağız.

Geçtiğimiz dönemde göğüs hastalıkları camiasında büyük hizmetleri olmuş, değerli iki hocamızın aramızdan ayrılmasının üzüntüsünü sizlerle paylaşacağız.

Sağlık çalışanlarına şiddet, artık her gün karşılabileceğimiz, duyabileceğimiz olaylar haline geldi. Süreyyapaşa'da meslektaşlarımızın yaşadıkları şiddeti kınıyoruz.

Başarılar, emeklilikler, üzüntüler....

Hayatımızın ayrılmaz parçaları. Yeni yıl, 2014 için dilekte bulunmak istedim.

Büyük, çok farklı, olmayacak bir şey değil...

İnsanlık onuruna, meslek onuruna yakışacak, ölüm, darp, hakaret korkusu olmadan mesleğimizi uygulayabileceğimiz bir yıl olmasını diliyoruz.

Sağlık ve mutluluk dolu günler sizinle olsun.

Solunum Aktüel Editörü



"Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği" Adına Sahibi:  
**Dr. Mecit SÜERDEM**

Yazı İşleri Müdürü:  
**Dr. Benan ÇAĞLAYAN**

Editör:  
**Dr. Oğuzhan OKUTAN**

YÖNETİM MERKEZİ:  
Kozyatağı Mah. Sümko 2 Sitesi  
M7 Blok K:10 D:41  
Kadıköy/İstanbul  
Tel: (0216) 410 22 58-59  
Faks: (216) 410 22 60  
e-posta: solunum@solunum.org.tr  
www.solunum.org.tr

YAYIN HAZIRLIK  
Artı Değer Stratejik İletişim Dan. LTD. ŞTİ  
Darüşşafaka Mah. 7. Gazeteciler  
Sitesi A Blok Kat:1 Daire:7 İstinye/İstanbul  
Tel: (212)328 34 80  
Faks: (212) 328 10 50  
www.artideger.org.tr

BASKI: ARMONİ NÜANS A.Ş.  
Tel: (216) 540 36 11  
Faks: (216) 540 42 72  
Baskı Tarihi: Aralık 2013

SOLUNUM Aktüel'de yayınlanan röportaj veya köşe yazılarındaki görüşler ile ilgili sorumluluk tamamen röportaj veren kişilere ve yazarlara aittir.

Geri Dönüşümlü  
Kağıda Basılıyor

"Solunum Aktüel" Gazetesi TÜSAD'ın çevreye duyarlılığından ötürü geri dönüşümlü kağıda basılmaktadır.

SOLUNUM AKTÜEL Gazetesi  
yılda üç sayı olarak yayınlanmaktadır.



# TÜSAD'ın Yeni Çalışma Grupları Göreve Başladı

TÜSAD'ın yeni Çalışma Grupları Yürütme Kurulları'nın toplantısı 30 Kasım'da Ankara'da Swiss Otel'de gerçekleştirildi. Yeni yürütme kurullarında görev dağılımı şöyle yapıldı:

## Astım ve Alerji Çalışma Grubu

**Başkan:** Sami Öztürk  
**Başkan Yardımcısı:** Özlem Göksel  
**Sekreter:** Mustafa Güleç  
**Üye:** Zeynep Ferhan Özşeker  
**Sekreter:** İsmet Bulut

## Akciğer Kanseri Çalışma Grubu

**Başkan:** Ülkü Yılmaz  
**Üye:** Figen Atalay  
**Üye:** Sulhaddin Arslan  
**Üye:** Muzaffer Metin  
**Sekreter:** Deniz Köksal



## Fizyoloji Çalışma Grubu

**Başkan:** Funda Coşkun  
**Başkan Yardımcısı:** Gülderen Şahin  
**Üye:** Erdinç Ercan  
**Üye:** Fadıl Özyener  
**Sekreter:** Nermin Karaturan Yelmen

## Girişimsel Pulmonoloji Çalışma Grubu

**Başkan:** Semra Bilaçeroğlu  
**Başkan Yardımcısı:** Levent Dalar  
**Üye:** Benan Çağlayan  
**Üye:** Zafer Aktaş  
**Sekreter:** Sinem Nedime Timur Sökücü



## İnfeksiyon Çalışma Grubu

**Başkan:** Mustafa Özhan  
**Başkan Yardımcısı:** Arzu Ertürk  
**Üye:** Dursun Tatar  
**Üye:** Nazan Şen  
**Sekreter:** Yusuf Aydemir

## KOAH Çalışma Grubu

**Başkan:** Mukadder Çalikoğlu  
**Üye:** Hakan Günen  
**Üye:** N. Arzu Mirici  
**Üye:** Levent Cem Mutlu  
**Sekreter:** Gazi Gülbaş

## Tüberküloz Çalışma Grubu

**Başkan:** Ömer Deniz  
**Başkan Yardımcısı:** Tayfun Çalışkan  
**Sekreter:** Ali Fidan  
**Üye:** Mediha Gönenç Ortaköylü  
**Sekreter:** Tuncer Özkısa



## Yoğun Bakım Çalışma Grubu

**Başkan:** Erdoğan Kunter  
**Başkan Yardımcısı:** Müge Aydoğdu  
**Üye:** Özlem Ediboğlu  
**Üye:** Cenk Kıraklı  
**Sekreter:** Ebru Ortaç Ersoy

## Difüz Parankimal Akciğer Hastalıkları Ve Pulmoner Vasküler Hastalıklar Çalışma Grubu

**Başkan:** Oğuzhan Okutan  
**Başkan Yardımcısı:** Oğuz Uzun  
**Üye:** Savaş Özsu  
**Sekreter:** Ceyda Anar  
Birim Web Sorumlusu: Bülent Altınsoy



## Solunum Rehabilitasyonu Çalışma Grubu

**Başkan:** Semiramis Özyılmaz  
**Başkan Yardımcısı:** Fatma Mutluay Karantay  
**Üye:** Rengin Demir  
**Üye:** Hülya Doğan Şahin  
**Sekreter:** Gökşen Kuran

## Mesleki ve Çevresel Solunum Hastalıkları-İş Sağlığı Çalışma Grubu

**Başkan:** Arif Keleşoğlu  
**Başkan Yardımcısı:** CebraİL Şimşek  
**Sayman:** Serdar Berk  
**Üye:** Türkan Nadir Öziş  
**Sekreter:** Özkan Kaan Karadağ



## Tütün Kontrolü Çalışma Grubu

**Başkan:** Nazmi Bilir  
**Başkan Yardımcısı:** Ayşegül Karalezli  
**Üye:** Özlem Selçuk Sönmez  
**Üye:** Şermin Börekçi  
**Sekreter:** Zeynep Atam Taşdemir

## İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu

**Başkan:** Can Öztürk  
**Başkan Yardımcısı:** Ahmet Zafer Çalışkaner  
**Sekreter:** Sevgi Pekcan  
**Üye:** Nihal Koç  
**Sekreter:** Emel Ceylan



## Uyku Bozuklukları Çalışma Grubu

**Başkan:** Duygu Özöl  
**Başkan Yardımcısı:** Handan İnönü Köseoğlu  
**Sekreter:** Hüseyin Lakadamyalı  
**Üye:** Oğuz Köktürk  
**Sekreter:** Asiye Kanbay



## Göğüs Cerrahisi Koordinasyon Kurulu

**Başkan:** Mehmet Ali Bedirhan  
**Üye:** Hasan Türüt  
**Üye:** Ahmet Üçvet  
**Üye:** Ş. Mustafa Demiröz  
**Üye:** İrfan Yalçinkaya  
**Sekreter:** Orhan Yücel



## Çocuk Göğüs Hastalıkları Koordinasyon Kurulu

**Başkan:** Ayşe Tana Aslan  
**Üye:** Nural Kiper  
**Üye:** İsmail Zafer Ecevit  
**Üye:** Sevgi Pekcan  
**Üye:** Mehmet Köse  
**Üye:** Güzin Cinel

## İNHALASYON TEDAVİLERİNDE TEMEL PRENSİPLER VE KLİNİK UYGULAMALAR

# BU SEMPOZYUM TÜSAD VE ISAM İŞBİRLİĞİNİN İLK HALKASI

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği ve International Society for Aerosols in Medicine (ISAM)' ın birlikte düzenledikleri 1 günlük "İnhalasyon Tedavilerinde Temel Prensipler ve Klinik Uygulamalar Sempozyumu" yoğun katılımıyla gerçekleşti. Yaz aylarında İstanbul'da yapılması planlanan ancak o dönemdeki olumsuz koşullar nedeniyle ertelenen toplantı, SOLUNUM 2013 öncesinde İzmir'de yapıldı. Toplantıya yetişkin ve pediatrik göğüs hastalıkları uzmanları, araştırma görevlileri ve asistanlar, cihaz üreticileri, ilaç endüstrisi temsilcileri, solunum terapistleri ve hemşireler katıldılar.

İnhaler tedavilerin her şekli akciğer ve havayolu hastalıklarında vazgeçilmez tedavi unsurlarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte bu ilaçların yetişkin ve pediatrik hasta gruplarında etkin ve sonuç alıcı tedavilere dönüştürülmesi için inhalasyon cihazları, uygulama teknikleri ve tedavi seçenekleri konusunda optimum bir "özel bilgi" gerekmektedir.

Gittikçe çeşitlenen ve birbirinden oldukça farklı nitelikteki inhaler cihazların piyasaya verilmiş olması uygulayıcıların cihaz seçimi aşamasında ciddi tereddütler yaşamalarına neden olmaktadır. Bu sempozyumda aerosol kinetiğinden en detaylı etkinlik değerlendirmelerine kadar çok sayıda önemli başlık 1 gün içerisinde katılımcılarla interaktif bir şekilde paylaşıldı.

Bu toplantı, TÜSAD ve inhalasyon tedavileri konusunda dünyadaki en büyük



(Soldan Sağa) Dr. Can Öztürk, Anders Fuglsang, Hettie Janssens, Dr. Jim Fink.



Katılımın sınırlı olduğu toplantı gün boyunca ilgiyle izlendi.



Dr. Can Öztürk ve Dr. Zafer Çalışkaner



Dr. Jim Fink aerosol tedavisi ile ilgili bilgi verdi.



Toplantının uygulama bölümü ilgi çekti.

kurumsal organizasyon olan ISAM arasında başlatılan bir işbirliğinin ilk halkası olma özelliğini taşıyor.

ISAM, bu etkinlik sayesinde

bundan sonra planlanacak olan kongre organizasyonları, kurslar aracılığı ile Türkiye'deki solunum tedavisi alanının oyuncularına ulaşmayı hedefliyor.

Bu sempozyumla Türkiye'de ve diğer Avrupa ülkeleri ile dünya genelinde bu konu ile ilgilenen eğitimcilerin de bir araya gelebilmesi için önemli bir adım atılmış oldu.

# TÜSAD-ISAM "İNHALASYON TEDAVİLERİ SEMPOZYUMU" GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Yaklaşık 2 yıldır TÜSAD İnhalasyon Tedavileri Çalışma Grubu tarafından hazırlıkları sürdürülen "İNHALASYON TEDAVİLERİNDE TEMEL PRENSİPLER VE KLİNİK UYGULAMALAR" konulu sempozyum 2 Ekim 2013 tarihinde İzmir-Çeşme'de gerçekleştirildi.

Yaklaşık 80 kişinin katılımıyla gerçekleşen sempozyumun hedef kitlesi olarak; Yetişkin ve Pediatrik Göğüs Hastalıkları Akademisyenleri /Uzmanları, araştırma görevlileri ve asistanlar, cihaz üreticileri, ilaç endüstrisi temsilcileri, sağlık profesyonelleri ve fizyoterapi uzmanları, solunum terapistleri belirlendi. Sempozyumda özellikle ilaç endüstrisinin dikkate değer bir katılımı olduğu izlendi.

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) ve International Society for Aerosols in Medicine (ISAM) tarafından ortaklaşa düzenlenen bu etkinlik TÜSAD ve İnhalasyon Tedavileri konusunda Dünyadaki en büyük kurumsal organizasyon olan ISAM arasında başlatılan bir işbirliğinin ilk halkasıdır. ISAM bu etkinlik ve bundan sonra planlanacak programlar, kongre oturumları ve kurslar aracılığı ile Türkiye'de Solunum Tedavileri ile ilgilenen hekimler, endüstri temsilcileri ve diğer meslek gruplarına ulaşmayı önemli bir hedef olarak



**Bu sempozyumla Türkiye'de ve diğer Avrupa ülkeleri ile Dünya genelinde bu konu ile ilgilenen eğitimcilerin de bir araya gelebilmesi için önemli bir adım atıldı.**

görmektedir. Bu sempozyum ile Türkiye'de ve diğer Avrupa ülkeleri ile Dünya genelinde bu konu ile ilgilenen eğitimcilerin de bir araya gelebilmesi için önemli bir adım atılmış oldu.

Bilindiği gibi, İnhaler tedavilerin her şekli akciğer ve havayolu hastalıklarında vazgeçilmez tedavi unsurlarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte bu ilaçların yetişkin ve pediatrik hasta gruplarında etkin ve sonuç alıcı tedavilere dönüştürülmesi için, inhalasyon cihazları, uygulama teknikleri ve tedavi seçenekleri konusunda optimum bir "özel bilgi" gerekmektedir. Gittikçe çeşitlenen ve birbirinden oldukça farklı nitelikteki inhaler cihazların piyasaya verilmiş olması uygulayıcıların cihaz seçimi aşamasında ciddi tereddütler yaşamalarına neden olmaktadır. Bu sempozyumda temel aerosol kinetiğinden en detaylı etkinlik değerlendirmelerine kadar çok sayıda

önemli başlık bir tam gün içerisinde katılımcılarla interaktif bir şekilde paylaşıldı. Sempozyumun açılış konuşmalarını TÜSAD Başkanı Dr. Mecit Süerdem ve Sempozyum eşbaşkanları olarak ISAM'ı temsilen Prof. Dr. James Fink ve TÜSAD'I temsilen Prof. Dr. Can Öztürk yaptılar.

Ülkemizden Dr. Mecit Süerdem, Dr. Can Öztürk, Dr. Arzu Mirici, Dr. Mustafa Özhan, Dr. Zafer Çalışkaner, Dr. Cenk Can, Dr. Emel Ceylan, Dr. Sevgi Pekcan ve Dr. Tuncel Özden'in görev aldığı sempozyumda, yurtdışından konuşmacı olarak katılan; Prof. Dr. James Fink, Dr. Hettie Janssens, Dr. Anders Fuglsang ve Doç. Dr. Arzu Arı bilgi ve birikimlerini katılımcılarla paylaştılar.

Sempozyumun son bölümünde gerçekleştirilen Workshop'ta ise katılımcılar; klinik pratikte kullanılan farklı nebulizer tipleri, inhaler cihazlar ve akciğerlere aerosol dağılımının ölçülebilmesini sağlayan "İnhalasyon Monitörü Cihazı" ile uygulama yapma olanağını buldular.

Sempozyum bitiminde tüm katılımcılara; ISAM ve TÜSAD tarafından düzenlenen "Katılım Sertifikaları" verildi.

**Dr. Can ÖZTÜRK**  
TÜSAD İnhalasyon Tedavileri  
Çalışma Grubu Başkanı

## İNHALASYON TEDAVİLERİNDE TEMEL PRENSİPLER VE KLİNİK UYGULAMALAR

# ISAM Avrupa Ruhsatlandırma ve Eşdeğerlilik Sorumlusu Dr. Jim Fink: “İnhaler İlaç Kullanımı Konusunda Hastalara Verilen Eğitim Yetersiz”

Sempozyumun konuşmacılarından biri de Georgia State Üniversitesi ve Rush Tıp Fakültesi'nden Dr. Jim Fink oldu. Aynı zamanda solunum terapisti olan Dr. Fink, Dünya Sağlık Örgütü'ne ve üretici ilaç firmalarına danışmanlık yapıyor. Programa hekimler, öğretim üyeleri, klinisyenler ve endüstri temsilcileri gibi farklı gruplardan kişilerin katılmasının programın kalitesini artırdığını belirten Dr. Fink, “ISAM, toplantı tek kelimeyle harika geçti. Bu program sayesinde, programa katılanlar aerosol ilaçlar ve inhalasyon tedavisi konusunda pratik bilgilere sahip olma imkanına kavuştular. Ayrıca hangi cihazın ne zaman, kimin için kullanılacağı konusunda net fikirleri oldu. Bu arada katılımcıların bilgi düzeyi iyiydi ve ilgileri harikaydı. Çok uzun bir program olmasına ve tüm gün sürmesine rağmen katılımcılar ayrılmamayı tercih ettiler. Bu programda sonuna kadar devam ettiler. Workshop sayesinde de Pratik eğitim yapmaları da bir avantaj” dedi.



Dr. Jim Fink

**Dr. Fink: “Doktorlar ve sağlık çalışanlarının büyük bir kısmı cihazları nasıl kullanacaklarını bilmiyorlar. Bu nedenle de cihazların doğru kullanılması konusunda hastalara gerekli eğitimi veremiyorlar. Hastaların %35'i cihazları doğru kullanamıyor.”**

ISAM'ın ruhsatlandırma ve eşdeğerlilik konularında Avrupa sorumlusu olan Dr. Fink, Türkiye'de farklı şekilde üretilmiş çok sayıda cihazın olmasına şaşırdığını belirterek, “Bu cihaz çeşitliliği Amerika'dan bile daha fazla. Türkiye'de dört beş çeşit kuru toz inhaler varken, Amerika da bir iki çeşit var. Bir diğer beni şaşırtan konu ise Türkiye'de inhaler cihaz ve tedavilerde ruhsatlandırma ve eşdeğerlilik konusu. Türkiye'deki sistemle, Avrupa'daki ve Amerika'daki sistem

arasındaki farklılıkları görme açısından şaşırtıcı. Jeneriklerin burada olmasına da şaşırdım. Aslında bu durum belirli bir dengeyi sağladığımız sürece iyi bir şey” dedi.

Inhaler tedaviler veren cihazların kullanımında yaşanan sorunların Amerika'da da Avrupa'da da Türkiye'de de aynı olduğunu belirten Dr. Fink, “Doktorlar ve sağlık çalışanları cihazların nasıl kullanacaklarını bilmiyorlar. Bunu bilmedikleri için de, hastalarına cihazların doğru kullanılması konusunda uygun eğitim veremiyorlar. Ama istatistiklere baktığımız zaman hükümetler aerosol ilaçlara çok büyük paralar harcıyor. Oysa hastaya gerekli eğitim verilmiyorsa ya da hiç eğitim verilmiyorsa, bu paralar boşa gidiyor. Doktorlardan ve sağlık çalışanlarından duyduğumuz “zamamız yok bunun için de eğitim veremiyoruz” şeklindeki cümleler. Daha da ötesi yoğun iş yükü içinde eğitimin gereksiz olduğunu düşünüyorlar. Bunun sonrasında da harcanan paranın %60'ı boşa gidiyor. Cihaz kullanımı ile ilgili asıl problem bu” dedi.

Dr. Fink, Cihazları doğru kullanamayan hastaların ilaçtan yeterince fayda sağlayamadığını da belirtti.



## “Sempozyumdan Öğrenerek Dönüyorum”



Ecz. Anders Fuglsang

Danimarka Fuglsang Pharma'dan EMEA Bölgesi Etkinlik Çalışmaları Sorumlusu Ecz. Anders Fuglsang, son derece verimli bir toplantı geçirdiğini söyledi. Aslında eczacı olduğunu ancak doktorasını farmakoloji üzerine yaptığını söyleyen Fuglsang, toplantının tek güne sıkıştırılmış olmasına rağmen, katılımcıların ilgisinin gün boyunca kaybolmadığını belirterek “Ben de dahil olmak üzere herkes için son derece verimli bir sempozyum oldu” diye ifade etti.

Fuslang şöyle devam etti: “Kişisel olarak bu toplantıdan çok şey öğrendim. Bir sürü kişiyle tanışma imkanım oldu. Buraya konuşmacı olarak davet edilmeme rağmen, tanıştığım kişilerin deneyimleri bana çok şey kattı. O yüzden de çok etkili ve verimli olduğunu düşünüyorum. Toplantıda, Türkiye de mevcut olan ve mevcut olmayan cihazları programa katılanlara tanıtmaya imkanımız oldu”.

## “Tüm Katılımcılar Memnun Ayrıldı”



Doç. Dr. Arzu Arı

Sempozyumun eğitimcilerinden Doç. Dr. Arzu Arı, ISAM'ın tıpta aerosol uygulamalarının uluslararası derneği olduğunu hatırlatarak, “ISAM, hem uluslararası alanda ilaç cihaz gelişimi konusunda çalışmalar yapıyor hem de bu konuda yapılan araştırmaları artırmaya çalışıyor. Çalışmalarında eğitime ağırlık veriyor. Bu konuda klinisyenlerin, hastaların daha iyi eğitilmesi ile ilgili çalışmalar yapıyorlar. Yurt dışındaki diğer derneklerle işbirliği halindedir. Bunlardan biri de Avrupa Solunum Derneği. TÜSAD'la yapılan bu toplantı ISAM'ın Avrupa Solunum Derneği ile yaptığı ortak çalışmadan sonraki ilk işbirliği. O yüzden hem ISAM için hem de TÜSAD için anlamlı. Sadece doktorlardan değil, bilimadamları, klinisyenlerden oluşan güçlü bir dernek” dedi. Doç. Dr. Arı, hem klinisyenleri hem de endüstride çalışanların aerosol ilaçlar ve cihazlara yönelik olarak eğitim alabilmesine olanak tanıdığı için toplantının önemli olduğunu sözlerine ekledi.

## “Türk Meslektaşlarımız Çok İlgili”

Sempozyumun konuşmacıları arasında yer alan Hollanda Sophia Children's Hospital'den Hettie Janssens'de sempozyumun başarılı geçtiğini düşünüyor. “Çok yoğun ve içeriği açısından son derece doyurucu bir program” olduğunu söyleyen Janssens, “Programda tedavide ve tıpta kullanılan aerosol cihazlar, ilaçlar konusundaki en son bilgiler tartışıldı. İnteraktif bir kurs olduğu için kontenjan sınırlı tutulmuştu ve tamamen doluydu. Herkesin rahatça kendini ifade edebilmesi için kontenjan olarak 50 kişi almayı düşünüyorduk ama 54 kişi tabul etmek zorunda kaldık. Kursun dolu olması bizim için hem şaşırtıcıydı hem de güzel bir gelişmeydi” dedi. Katılımcıların ilgisinden de son derece memnun olduğunu söyleyen Janssens, “Ben sunularma başlamadan önce Türk doktorları genelde soru sormazlar demişlerdi ama bana soru soran çok kişi oldu. Aktif bir katılım olduğunu gördüğüm için memnunum” diye konuştu.



Dr. Hettie Janssens

## İNHALASYON TEDAVİLERİNDE TEMEL PRENSİPLER VE KLİNİK UYGULAMALAR

Doç. Dr. Arzu Arı'nın Georgia State Üniversitesi'nde kendi adına bir araştırma laboratuvarı var

# Amerika'daki Gururumuz

**Dünya çapında aerosol tıp alanında araştırma yapan toplam 7 tane araştırma laboratuvarından birinin yöneticisi olan Doç. Dr. Arzu Arı, gerçekleştirdiği başarılı çalışmalarla solunum tedavisi alanında yeni ufukların açılmasını sağlıyor.**

Sempozyumun konuşmacılarından biri de ABD Georgia State Üniversite'sinde Solunum Terapisi Okulu'nda öğretim üyesi olarak çalışan ve kendi adına araştırma laboratuvarı bulunan Doç. Dr. Arzu Arı oldu. Türk tıbbının Amerika'daki başarılı temsilcilerinden biri olan Doç. Dr. Arı'nın 2 tane lisans, iki tane master, bir tane doktora eğitimi var. 2008 yılında "Monaghan Trudell Fellowship for Aerosol Research and Technique Development" adını taşıyan "En İyi Araştırma Ödülü"nü kazanmış. Kendisinin "A Guide to Aerosol Delivery Devices for Respiratory Therapists" adlı kitap Çince, Arapça, İtalyanca, İspanyolca ve Türkçe'ye çevrilmiş.

### Amerika'ya gidişiniz nasıl oldu?

Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu'ndan mezunum. Daha sonra Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde göğüs hastalıkları masterı yaptım. Arkasından California Üniversitesi'nde solunum terapisi okulunu bitirdim. Sonrasında da Georgia State Üniversitesi'nde ikinci masterımı ve ardından Eğitim Politikası ve Üniversitelerde Yönetim doktora'sı yaptım. 1997 ile 2000 yılları arasında ABD'ye 3 aylık kısa dönemli eğitim programları için gittim. Şu an çalıştığım üniversitedeki bölüm başkanı orada kalmamı önerdi. O dönemde bir tane master eğitimim olduğu ve ikinci bir master yapmayı planlamadığım için tamamen hayır demedim ama olumlu yanıt da vermedim.

Türkiye'ye geri döndükten bir süre sonra, bilgimi ve deneyimimi Amerikalılarla karşılaştırmak için ABD'deki National Board sınavlarına girdim. Girdiğim 3 ayrı kategorideki board sınavlarının hepsinden yüksek puanlarla geçtim. O dönemde sınav sisteminin değişmesinden dolayı sınavlara girenlerin sadece %35'i sınavları geçebilmişti. Bunun üzerine National Board komitesi, hem Türkiye'den bu sınavlara giren ilk Türk olduğum hem yüksek bir puan aldığım hem de sınavları ilk girişte geçtiğim için beni National Board For Respiratory Care'in dergisinde

kapak yaptılar. O dergi ABD nin değişik enstitülerine ve kuruluşlarına gönderildi. O sırada Türkiye'deydim. Birkaç ay sonra Yale Üniversitesi'nde hem çalışıp hem de master-doktora yapmak için teklif geldi. Tam gidecekken annem rahatsızlandı. Annemin yanında kalmayı tercih ettim. Ve bu hakkımı kaybettim. 2 sene sonra Georgia State Üniversitesi ile bağlantıya geçtim. Georgia State Üniversitesi'ndeki master programına başvurduğum ve oraya kabul edildim. 2000 yılı Ocak ayında master programına başladım. 2 senelik programı 1 yılda bitirdim. Sonrasında doktora başvurdum. Doktora ABD'de 5-6 sene sürer. Ben onu 3.5 senede bitirdim. Bütün bunları sosyal yaşantımdan feragat edip, çok çalışarak gerçekleştirdim. Doktorayı bitirdikten sonra Amerika'nın değişik üniversitelerinden iş teklifi aldım. Türkiye'ye dönmek de alternatifler arasındaydı ama kendi branşında çalışabileceğim bir üniversite bulamadım. O yüzden ABD de kalmaya karar verdim. Şu an Georgia State Üniversitesi'nde solunum terapisi doçenti olarak çalışıyorum.

### Ne kadar zamandır Amerika'dasınız? Bu arada çok sayıda başarılı çalışmaya imza attığınızı biliyoruz. Bu konuda bilgi verir misiniz?

Ben yaklaşık 13 senedir Amerika'da yaşıyorum. Bu süre zarfında Amerika ve Avrupa'daki kuruluşlar tarafından eğitim ve araştırma alanlarında verilen 12 ödül kazandım. Bu ödüller arasında en büyük sürpriz olanı öğrencilerim ve ekibimle birlikte 3 kez arka arkaya "Monaghan Trudell Fellowship for Aerosol Research and Technique Development" ödülünü kazanmış olmamız. Bu ödül her sene aerosol ilaç tedavisi ve teknik gelişimi üzerine yapılan en yaratıcı araştırmaya veriliyor.

Onun dışında son bir kaç senedir yurt dışındaki meslektaşlarımla başlattığımız ortak araştırma projeleri üzerinde çalışıyoruz. Bu sene Uluslararası Aerosol Tıp Derneği'nin "Yeni Geliştirilen Aerosol İlaçlar ve Teknolojiler" isimli çalışma grubunun eş başkanlığına seçildim. Grubun diğer eş başkanı olan Fransız meslektaşımın beraber (Laurent Vecellio, PhD) aerosol ilaç verimi üzerine araştırma ve eğitim programları düzenleyeceğiz.

Bir de Amerikan Solunum Tedavi Derneği'nin bir



**"Laboratuvarımızda aerosol ilaçların akciğerde dağılımı ve ilaç veriminde kullanılan cihazların etkinliği üzerine araştırmalar yapıyoruz. Maketler üzerinde çalışarak, şu anda mevcut olan inhaler ve nebulizerlerin performanslarını değerlendiriyoruz."**

alt kuruluyu olan Uluslararası Solunum Tedavi Konseyinde Türkiye temsilciliği yapmaktayım. Konseyde toplam 27 ülkenin temsilcileri mevcut.

Yine Amerikan Solunum Tedavi Derneği'nin (AARC) kurmuş olduğu Uluslararası Eğitim Komitesi'nde aktif olarak çalışmaktayım.

### ABD'de ne konuda çalışmalar yapıyorsunuz? Bu arada laboratuvarınızın çalışmalarını biraz daha detaylı aktarabilir misiniz?

ABD de Georgia State Üniversitesi'nde benim bir araştırma laboratuvarım var. Bu araştırma laboratuvarı dünyadaki sayılı laboratuvarlardan bir tanesi. Sanırım dünya çapında aerosol tıp alanında araştırma yapan toplam 7 tane araştırma laboratuvarı var ve bir tanesi de bizim üniversitede mevcut. Biz hastalar üzerinde araştırmalar yapmıyoruz. Solunumu sitümüle eden sistemler kullanarak aerosol cihazları, hastalara ilaz veriminde kullanılan teknikleri ya da

uygulama şekillerini değerlendiriyoruz. Aerosol ilaçların akciğerlerde dağılımı ve ilaç veriminde kullanılan cihazların etkinliği üzerine araştırmalar yapıyorum. Bu kapsamda şu anda mevcut olan inhaler ve nebulizerlerin performanslarını değerlendiriyorum.

Onun dışında Georgia State Üniversitesi'nde bulunan laboratuvarımızda üretici firmalar tarafından yeni geliştirilen cihazların piyasaya sunulmadan önceki değerlendirmelerini yapıp onlara ürünlerini nasıl geliştirebilecekleri konusunda gerekli danışmanlık hizmetlerini sunuyoruz. Hasta grubu olarak sadece yetişkin hastalar değil, bebek, çocuk ve yenidoğanlar üzerinde araştırmalar yapıyoruz. Böylece hem klinisyenlerin bilgisini artırmayı amaçlıyoruz hem de daha önceden hiç uygulanmayan ama aerosol veriminde etkin olacağına inandığımız yeni konseptler geliştiriyoruz. Bu konudaki amacımız solunum problemi olan hastalara aerosol ilaç verimini optimize etmek.



Dr. Mecit Süerdem, Dr. Can Öztürk, Dr. Arzu Arı, Dr. Jim Fink

# BİLİMSEL ÇİTAMIZI HER GEÇEN YIL YÜKSELTİYORUZ



Değerli Meslektaşlarımız,  
Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) 35. Ulusal Kongresi SOLUNUM 2013, 2-6 Ekim tarihleri arasında, İzmir-Çeşme, Sheraton otelde yüksek katılımı ve büyük bir başarı ile gerçekleştirildi.

Bu yıl kongremize katılan 1300 meslektaşımız, hem sayısal bir rekorun kırılmasına neden oldular hem de yüksek ilgi düzeyi ile kongrenin son günü ve hatta son oturumuna kadar salonları dolu tuttular. Kongremize bu yıl 600'ün üzerinde bildiri gönderilmiş ve bunlardan 589'u hakem değerlendirmeleri sonucunda kongrede sunulmaya uygun bulunmuştur. Kabul edilen bu bildirilerin 107'si sözlü, 150'si tartışmalı poster, 20'si olgu konseyi ve 312'si elektronik poster sunumu olmuştur. Kongremize katılan ve bildiri gönderen tüm meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Kongre organizasyon komitemiz, kongrenin ilk günü yani 2 Ekim 2013 tarihinde 9 farklı temalı eğitici kurs düzenlendi. Meslektaşlarımız bu kurslara da yüksek ilgi göstermiş ve birçok kursun kontenjanı kongre tarihinden aylar önce dolmuştu. 4 Ekim 2013 tarihinde ise bilimsel program akışı içerisinde Girişimsel Pulmonoloji Çalışma Grubu tarafından organize edilen endobronşiyal ultrasonografi ve endobronşiyal valf sistemleri kurslarına kısıtlı kontenjana rağmen yüksek katılım talebi olduğu gözlemlendi.

3 Ekimde başlayan bilimsel program 4 paralel salonda, 53 oturum olarak gerçekleştirilmiştir. On dördü yabancı ülkelerden olan toplam 202 konuşmacı ve oturum başkanının görev aldığı bu oturumlarda göğüs hastalıklarının tüm alanlarında yer alan konular gözden geçirildi. Bu yıl kongremizde gerçekleştirilen bir diğer yenilik ise kongre boyunca tüm salonlardaki oturumların web üzerinden canlı yayınlanması oldu. Bu sayede kongremize katılmayan meslektaşlarımız da olanakları elverdiği ölçüde bilimsel programdaki oturumları izleme imkanı buldular.

Kongre boyunca organizasyon komitesi olarak bizlere ulaşan geri bildirimler kongremizin başarılı olduğu ve beğeni kazandığı yönündedir. Bu nedenle, SOLUNUM 2013'ün gerçekleştirilmesinde emeği geçen tüm meslektaşlarımıza teşekkür ederim.

**Dr. Benan Çağlayan**  
SOLUNUM 2013  
Kongre Organizasyon Komitesi Başkanı

## UNUTULMAYACAK BİR KONGRE OLDU

Değerli TÜSAD üyeleri,  
Her yıl olduğu gibi bu yıl da çok başarılı geçen bir TÜSAD Ulusal Kongresi'ni yaşadık. Kongremizin başarısını bizlerden daha çok kongre katılımcıları ve endüstri temsilcilerinin ifade etmeleri bizlere ayrı bir gurur veriyor. Son yıllarda firma yöneticileri, doktorların gittikçe artan oranda SOLUNUM kongrelerimizi talep ettiklerini belirtiyorlar. Bu eğilimin yansımaları SOLUNUM 2013'te yaşadık ve kendi rekorumuzu kırarak katılımcı sayısını zirveye çıkardık. Kongrelerimizin başarısının altında yatan nedenleri burada sizlere sıralamak istiyorum.

Kongre organizasyon komitemizi titizlikle seçiyor ve görevlendirmelerde süreklilik yöntemi uyguluyoruz. Aynı titizliği bilimsel programın oluşturulmasında da gösteriyor ve sahadaki uzman meslektaşlarımızın gereksinimlerini ön planda tutuyoruz. Bunun yanı sıra akademik seviyesi yüksek toplantılara da yer vererek bu yöndeki beklentileri de karşılıyoruz. Kongre başarımızı artıran önemli diğer faktörler; sayıları 16 olan çalışma gruplarımız ve koordinasyon kurullarımızın bilimsel programa verdikleri destekler ve kongrelerimizin multidisipliner yapısıdır. Kongrelerimizde görev alan hocalarımız ile kongre üyelerini ve endüstri temsilcilerini misafirlerimiz olarak kabul ediyor ve onların memnuniyeti sağlayabilmek için özel bir gayret gösteriyoruz. Diğer yandan sponsorlukları, standları ve uydu sempozyumları ile kongrelerimizi gerçekleştirmemizi sağlayan, ayrıca derneğimize bu yolla ekonomik destek oluşturan ilaç endüstrisini paydaşlarımız olarak görüyor ve kendileri ile uyumlu bir çalışma temposu yakalıyoruz. TÜSAD Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine seçildiğim 8 yıl öncesinde ilk kongre organizasyonlarında görev aldığım zaman bilimsel programın gerçekleştirilmesinde yaşadığımız zorlukları ve kongre katılımcı sayılarını



hatırladığım zaman başarımıza çok daha fazla değer veriyorum. Kongreye katılan meslektaşlarımıza, ekonomik destek veren ve tüm yönetici kadrolarıyla bizlerin yanında olan firma yetkililerine, her yıl olduğu gibi bu yılda çok başarılı bir organizasyonun altına imzalarını atan K2 Organizasyon Acentası yetkilileri ve çalışanlarına ve bir yıl süren emekleriyle bu kongreyi düzenleyen Kongre Organizasyon Komitesi'nin tüm üyelerine minnet duygularımı ifade ediyorum. Saygı ve sevgilerimle,

**Dr. Mecit Süerdem**  
TÜSAD 2. Başkanı  
2011-2013 Dönemi TÜSAD Başkanı

# KURSLAR KATILIMCILARDAN YİNE TAM PUAN ALDI

**Dr. Levent DALAR**  
**SOLUNUM 2013**  
**Kurslar Sorumlusu**

SOLUNUM 2013 Kongresi'ni aramızda bıraktık. Hazırlıkları tüm yıl boyunca devam eden Kongre yüksek sayıda katılımcı ve bildiri ile tamamlandı. Kongre son oturumu dahil, oldukça aktif, hevesli katılımcıları ile tam bir bilimsel şölene dönüştü. Doyurucu bir kongre bilimsel programı oluşturmak için tüm çalışma grupları ve Kongre Bilimsel Komitesi yıl boyunca birlikte çalışarak gerçekten zengin bir içerik oluşturmuştu. Bu yıl da diğer kongrelerde olduğu gibi renkli, bilimsel seviyesi yüksek, canlı tartışmaları kongre boyunca sürdü. Bu amaçla bu yılki kongre kursları da çalışma gruplarının özenli çalışmaları ve organizasyon



komitesinin gayretli işbirliği ile oluşturulmuştu.

Temel amacı hem günlük uygulamaların daha yüksek ve kaliteli bir düzeye taşınması için yol göstermek, hem de yeni çalışmalara, başarılı klinik araştırmalara ışık tutacak bir zihinsel üretkenliği harekete geçirmek olan eğitici kurslar oldukça aktif ve yüksek sayıda katılımcı ile tamamlandı. Yandaki tabloda da görebileceğiniz gibi tüm kurslarda kayıtlı katılımcı sayısı oldukça yüksekti. Bunun yanı sıra tüm katılımcıların aktif ve üretken olması kursların tamamında heyecanlı tartışmaların ortaya çıkmasını sağladı.

Bu yılki kurslar tüm katılımcılardan yüksek puan aldı. Sınırlı sayıda katılımın kabul edilebildiği "Toraks Ultrasonografisi ve Ekokardiyografi"; "Uygulamalı Araştırma Teknikleri ve İstatistik" ve "Sigara Bırakma Müdahalesi" kursları yoğun ilgi gördü. Bu kurslara katılma olanağı bulamayan katılımcılar katıldıkları diğer kurslardan da doyunluk hissi ile ayrıldılar. Görüldüğü gibi çok zengin ve öğretici bir kurs programı bu yılki kongrenin başlangıcını oluşturdu. Kursların hazırlanması ve gerçekleştirilmesini sağlayan tüm çalışma grubu üyelerine şükran ve teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İşin mutfağında yer almak için, sizleri, üretkenliğin heyecanını duyacağınız çalışma gruplarına katılmaya tekrar davet ediyoruz. Çorbada sizin de tuzunuz olsun ve ülkemizin, camiamızın kaliteli üretkenliğini hep birlikte arttıralım.

## Uyku Tıbbında İleri Kayıt Teknikleri Kursu



"Uyku Tıbbında İleri Kayıt Teknikleri" kursunda ülkemizde ilk kez standart kayıt teknikleri dışındaki yaklaşımlar konuşuldu. Verimli ve canlı tartışmalarla geçen kurs katılımcılardan tam not aldı.

## Diffüz Parankimal Akciğer Hastalıklarında Radyoloji Kursu

"Diffüz Parankimal Akciğer Hastalıklarında Radyoloji Kursu" ise çok yüksek katılımı ile gerçekleştirildi. Hep olduğu gibi çok deneyimli ve öncü radyologların yol göstericiliğinde diffüz parankim hastalıkları tüm yönleriyle tartışıldı.



## Akciğer Kanseri Evreleme Kursu



"Akciğer Kanseri Evreleme Kursu" ise heyecanlı tartışmaların yaşandığı bir diğer kurs oldu. Evreleme konusu tüm yönleriyle konuşuldu ve yapılması gerekenler konusunda yaşanan kimi görüş ayrılıkları bilimsel veriler ışığında değerlendirildi. Katılımcıların yüksek doyunluk duygusu ile ayrıldıkları kurslardan birisi oldu.

## "Toraks Ultrasonografi ve Ekokardiyografi Kursu" Uygulamalı Yapıldı



"Toraks Ultrasonografi ve Ekokardiyografi Kursu" da çok yoğun ilgi gören, katılmayanların üzüntülerini belirttikleri bir başka kurs oldu. Bu kursta katılımcılar çok deneyimli hocalarımızdan hem teorik hem de pratik eğitim aldılar. Göğüs hastalıkları pratiğinde her gün artan önemi ile günlük pratiğimize giren bu iki inceleme yöntemi tüm yönleri ile tartışıldı. Tıpkı yoğun bakımda girişimsel uygulamalar gibi, ultrasonografi ve ekokardiyografi için de yıl içinde tekrarlanacak mezuniyet sonrası eğitim kurslarının gerekliliğini göstermesi açısından da önemli bir kurs oldu.

## Maluliyet Değerlendirme Kursu

"Maluliyet Değerlendirme Kursu" ise ülkemizde çok konuşulan ama hakkıyla bilinmeyen bir başka konuyu maluliyet değerlendirmesini gündeme getirdi. Çok canlı tartışmaların yaşandığı kurs belirsizliklerin aşılması için daha çok çaba gösterilmesi gerektiğini ortaya koydu. Katılımcılar bir çok sorularına cevap almış olarak kursun ayrıldılar.



## Uygulamalı Araştırma Teknikleri ve İstatistik Kursu

"Uygulamalı Araştırma Teknikleri ve İstatistik Kursu" ise çok yoğun ilgi gördü. Katılımcılar uygulamalı olarak deneyimli bir eğitmenin eşliğinde istatistik uygulamalarını gerçekleştirme ve tartışma fırsatı buldular. Yoğun ama çok doyurucu bir kurs gerçekleşti. Kurs sonunda katılımcıların yüzlerinde yorgunluğun yanı sıra edindikleri bunca bilginin ışığında, yeni araştırmalara başlama arzusu hemen fark ediliyordu.

## Yoğun Bakımda İnvaziv Girişimler Kursu

"Yoğun Bakımda İnvaziv Girişimler Kursu" da yoğun ilgi gören bir başka eğitici kurs oldu. Renkli ve verimli bir kurs başarı ile tamamlandı. Bu kursun gösterdiği en önemli noktanın meslektaşlarımızın yoğun bakımda girişimsel işlemler konusunda eğitim alma arzusu oldu. Bu konuda yapılacak kursların göğüs hastalıklarında yoğun bakım pratiğini geliştireceği berrak olarak görüldü.



## Mediastene Cerrahi Yaklaşımlar Kursu

Göğüs cerrahi dernek üyelerimize yönelik olarak Göğüs cerrahisi Koordinasyon Kurulu tarafından gerçekleştirilen "Mediastene Cerrahi Yaklaşımlar Kursu" ise yine oldukça renkli ve verimli bir tartışma ortamında tamamlandı. Kurs katılımcıları kursun sonunda salona sığamadıklarından şikayet ederek gelecek yıl göğüs cerrahlarına yönelik kursların daha büyük salonlarda gerçekleştirilmesi gerektiğinin altını çizdiler.





## UYGULAMALI KURSLARA YOĞUN İLGI GÖSTERİLDİ



SOLUNUM 2013 sırasında ilk gün tamamlanan eğitici kursların yanısıra iki uygulamalı kurs daha gerçekleştirildi.

Benan Çağlayan başkanlığında gerçekleştirilen “Uygulamalı Endobronşiyal Ultrasonografi” kursu ve Levent Dalar başkanlığında yapılan “Endobronşiyal valf sistemleri” kursu Mega Olympus firmasının koşulsuz eğitim desteği ile gerçekleştirildi. Her iki kurs da çok yoğun ilgi gördü. Sınırlı sayıda katılımcının kabul edilebildiği bu kurslarda katılımcılar eğitmenlerin gözetiminde işlem yapabileme şansı buldular. Teorik temellerin gündeme getirildiği konuşmaların ardından tüm katılımcılar her iki uygulamanın nasıl gerçekleştirileceğini alet başında tüm ayrıntıları ile gözlemlene ve deneme olanağı buldular. Hem endobronşiyal ultrasonografisini hem de amfizem tedavisinde endobronşiyal volüm küçültmenin neredeyse günlük rutinin bir parçasını oluşturacak düzeyde kabul görmesi kurslara olan ilgiyi artırdı. Endobronşiyal ultrasonografi

kursunda katılımcılar örnekleme yöntemlerini deneyerek uygulama hakkında fikir sahibi oldular. Endobronşiyal valf sistemleri kursunda ise bu yaklaşımın eksik ve olumlu yönleri açıklıkla tartışıldı. Ardından katılımcılar uygun valf boyuna karar verme, valfin yerleştirilmesi ve gerektiğinde nasıl çıkartılacağını uygulamalı olarak gördüler. Her iki kurs da katılımcılardan yüksek puan aldı.

### TARTIŞMALI POSTER OTURUMU



SOLUNUM 2013 Kongresi'nin yeniliklerinden biri de Tartışmalı Poster Oturumları oldu. Her günün sonunda saat 17.45-19.00 saatleri arasında kongreye gönderilen posterler, 9 ayrı salonda tartışıldı. Poster sahibinin, ele aldığı konuyu kendi cümleleriyle anlattığı oturumların yöneticiliklerini solunum hastalıkları alanının tecrübeli isimleri yaptı.



### SOLUNUM HASTANESİ

Geçtiğimiz yıllarda Solunum kongrelerinde uygulanan ve büyük beğeni toplayan SOLUNUM HASTANESİ Canlı Yayınları bu yıl da gelişerek devam etti. Gün boyunca SOLUNUM 2013 Kongresi oturumlarından canlı yayınlar yapılan SOLUNUM HASTANESİ bu kez, oturumların öncesinde sürpriz konukların katıldığı canlı röportajlarla renklendi. Ayrıca her günün akşamında, gün içindeki oturumlarda tartışılan konular, konuşmacılar tarafından özetlendi. İnternet üzerinden izlenebilen SOLUNUM HASTANESİ'ne canlı olarak bağlanıp soru sormak da mümkün oldu.

### OLGU KONSEYİ



#### Enine Boyuna Tartışma

SOLUNUM 2013'ün yeni uygulamalarından biri de “Olgu Konseyi” oldu. Her gün saat 13.30-14.30 arasında solunum hastalıkları alanının önemli, tartışmalı konuları Olgu Konseyi'nde ele alındı. Daha küçük bir grupla, interaktif şekilde gerçekleştirilen bu oturumlarda seçilen olgular konunun uzmanları tarafından aktarıldı. Katılımcılar görüşlerini dile getirerek konuya farklı boyutlar kazandırdılar. Olgu Konseyi oturumları paralel iki salonda yürütüldü.

### DİJİTAL KONGRE

TÜSAD kongrelerinde teknoloji kullanımı her geçen yıl artıyor. Geçtiğimiz yıllarda kağıt israfını ortadan kaldırmak ve kongreye poster sunan katılımcıların işlerini kolaylaştırmak amacıyla poster sunumlarının dijital ekranlarda yapılması geleneği bu yıl da bozulmadı. Bu yıl ayrıca kongre katılım belgeleri de kiokslarda katılımcıların kendileri tarafından basıldı. Bununla birlikte kongre sunumlarına ulaşmayı isteyen katılımcılar, istedikleri sunumları bu kiokslarda basma olanağına sahip oldular.



### TÜSAD KONGRE BURSUSU VERDİ



Değerli Meslektaşlarım,  
Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) 35. Ulusal Kongresi SOLUNUM 2013, 2-6 Ekim tarihleri arasında, İzmir-Çeşme Sheraton otelde gerçekleştirilmiştir. Birçok konuda rekorların kırıldığı SOLUNUM 2013'ün başarısından dolayı duyduğumuz büyük mutluluğu ve kongremiz ile ilgili bazı bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Toplam 1300'ün üzerinde kayıtlı katılım olan kongremize, bildirisi olduğu halde sponsor bulamayan 223 TÜSAD üyesi, derneğimizce verilen kayıt ve konaklama ücretlerini içeren kongre bursu ile katılmıştır. Kongremiz bu yıl 600'ün üzerinde bildiri gönderilmiş ve bunlardan 589'u hakem değerlendirmeleri sonucunda kongrede sunulmaya uygun bulunmuştur. Kabul edilen bu bildirilerin 107'si sözlü, 150'si tartışmalı poster, 20'si olgu konseyi ve 312'si elektronik poster sunumu olmuştur. Bildiri sunumları kongre programında öğlen ve akşam kuşağında, 10 ayrı paralel oturumda yüksek katılımcı sayısı ile oldukça interaktif olarak gerçekleştirilmiştir. Değerli çalışmalarını SOLUNUM 2013'de paylaşan tüm meslektaşlarıma teşekkür ediyor bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyorum.

Kongre bilimsel programımız 4 paralel salonda, 53 oturum olarak gerçekleştirilmiştir. Bu yıl programda tartışmaya imkan verecek oturum formatlarının sayısı daha yüksek tutulmaya çalışılmış ve bu amaçla daha önce olmayan “forum” oturumları düzenlenmiştir. Dikkat edilen bir diğer konu ise birden fazla çalışma grubunu bir araya getiren ve bu sayede daha etkili bilgi paylaşımını hedefleyen bir program hazırlamak olmuştur. Tüm çalışma gruplarımızın değerli önerilerine yer verilen programımızda günlük iş yükümüzü oluşturan hastalıklara (KOAHA, astım, akciğer kanseri, pulmoner enfeksiyonlar, vasküler ve parankimal hastalıklar) daha ağırlıkla yer verilmiştir. Kapanış töreni öncesi son oturum dahil olmak üzere, tüm kongre boyunca salonların dolu olması ve dinleyicilerin soruları ve katkıları ile oturumlara interaktif katılımı bizleri çok mutlu etmiştir.

Kongremizde ayrıca ilk gün 9 farklı konuda kongre kursu düzenlenmiş, tüm kursularımıza yoğun ilgi gösterilmiş, birçoğunun kontenjanı kongre başlamadan aylar önce dolmuştur. International Society for Aerosols in Medicine (ISAM) ve TÜSAD birlikteliğinde daha önce yapılması planlanan fakat ertelenmek zorunda kalan “İnhalasyon..

devamı sayfa 15'te

# DÜNYACA ÜNLÜ UZMANLAR SOLUNUM 2013'TE BULUŞTU

## Prof. Dr. Demosthenes Bouros: “İYİ DÜZENLENMİŞ BİLİMSEL DÜZEYİ YÜKSEK KONGRE”



Kongre’de “İnterstisyel Pnömonilerde Yeni Sınıflama” ve “IPF’de Güncel Tanı ve Tedavi” başlıklı iki konuşma yapan Dr. Demosthenes Bouros ilk kez SOLUNUM Kongresi’ne katıldığını belirterek, beğenisini dile getirdi.

Kongre’nin yapıldığı şehir olan İzmir’e bayıldığını ifade eden Prof. Dr. Bouros, kongrenin bilimsel içeriğini de çok doyurucu bulunduğunu aktardı. Prof. Dr. Bouros sözlerini şöyle sürdürdü:

“Gerek konuşmacılar, gerekse davetli misafirler arasında çok sıcak bir iletişim var. Kongrenin bilimsel düzeyi çok yüksek. Ve en önemlisi çok büyük bir katılım var. Çok güzel bir yer olmasına rağmen katılımcılar toplantılara girip anlatıları ilgiyle dinliyorlar. ERS ve ATS gibi toplantıları başka kongrelerle karşılaştırdığımda 10 üzerinden 9 veriyorum. TÜSAD kongresi de çok iyi düzenlenmiş, bilimsel düzeyi çok yüksek bir kongre.”

## Prof. Dr. Nikolas Siafakas: “VİRAL ENFEKSİYONLAR ASTIMIN TETİĞİNİ ÇEKİYOR”

Girit Üniversitesi’nde Göğüs Hastalıkları Bölümü’nden Prof. Dr. Siafakas, dünyada KOAH ve Astım görülme sıklığının arttığına dikkat çekti. Bu artışta pek çok etkenin söz konusu olduğunu ifade eden Prof. Dr. Siafakas, bu etkenleri şöyle sıraladı:

“Hava kirliliği KOAH gelişimini etkiler. Yaşam stili de etkiliyor.

Özellikle sigara içmek artırıyor. Eskiden bakteriyel enfeksiyonlar varken şimdi viral enfeksiyonlar arttı. Viral enfeksiyonlar astımın tetiğini daha çok çekiyor. Çok temizlik de astımın ortaya çıkmasını artırıyor diye bir tez ortaya atıldı. Bu tam olarak ispat edilemedi ama viral vakalar arttığı için astım da arttı. Biliyorsunuz aşırı temiz olmak da iyi değil. Çevresel faktörler



nedeniyle bağışıklık sistemi de değişiklik gösteriyor. Bu bağışıklık sistemindeki değişiklikler de astım vakalarının sayısını artırıyor. Virüsün astım formu değişti. Her yıl 250 bin kişi astımdan ölüyor. Bunların çoğu geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerde yaşayan insanlar.” Prof. Dr. Siafakas, “Erken yakalamak hastalığın tedavisi açısından önemli. Bu

toplantıda en son gelişmeleri güncellenmiş şekilde bulmak mümkün. Dolayısıyla benim açımdan bu toplantının önemi büyük. Bugüne kadar katıldığım iyi organize edilmiş toplantıların en iyisi. En önemli şey insanların birbirleriyle samimiyeti, arkadaşça birbiriyle sosyal alışveriş içinde olmaları. Bu bilimsel alışveriş beni çok etkiledi” dedi.

## Prof. Dr. Maria Gabriela Matera



Napoli İkinci Üniversitesi’nde farmakoloji profesörü olan Prof. Dr. Maria Gabriela Matera, “SOLUNUM 2013’ün iyi düzenlenmiş kaliteli bir kongre olduğunu söyleyerek, “Hem konu seçimi hem de katılımcıların ilgisi adına son derece verimli, katılımcıların bilgilerini artıran bir kongre olduğunu düşünüyorum” dedi.

## Prof. Dr. Leonardo Fabbri



İtalya’nın Modena Şehrinde Modena ve Reggio Emilia Üniversitesi’nde solunum hastalıkları, onkoloji, hematoloji ve patoloji departmanının direktörüdür. KOAH ve Astım’da enflamasyonun rolü ile ilişkili klinik çalışmalar yürüten çok merkezli bir araştırma grubunun da başkanı olan Prof. Dr. Fabbri en son İstanbul’daki COPD toplantısına katılmıştı.

## Doç. Dr. Paolo Navalesi



ERS’nin Solunumsal Yoğun Bakım Çalışma Grubunun başkanı olan Doç. Dr. Navalesi, çalışmalarını mekanik ventilasyon üzerinde yoğunlaştırmıştır. Toplantının bilimsel düzeyini son derece yüksek bulunduğunu söyleyen Navalesi, Türk

Hekimlerinin katılımından çok etkilendiğini ifade etti.

## Prof. Dr. Donald Taskhin: “KİRLİ HAVA KOAH GELİŞİMİNDE ETKİLİ”



SOLUNUM 2013’ün önemli konuşmacılarından biri de California Üniversitesi Pulmoner Fonksiyon Laboratuvarı Direktörü Prof. Dr. Donald Taskhin oldu. Türkiye’de daha önce de bir kez toplantıya katıldığını ve SOLUNUM 2013 Kongresi’ni çok başarılı bulunduğunu ifade eden Prof. Dr. Taskhin’e KOAH’la ilgili sorular yönelttik:

### KOAH görülme sıklığı artıyor mu? Artış varsa bunun sebepleri neler? Çevresel faktörler mi?

Amerika’da geçen yıllarda ve KOAH’a bağlı mortalitede ciddi belirgin artış olduğunu gözlemledik. Bu durum 2000’li yıllara kadar devam etti. Bundan 10 sene öncesinde bu artışın stabilize olduğunu gördük. Bunun da en önemli sebebi, Amerika’daki sigarayı bırakma oranlarının oldukça iyi düzeyde olması.

### Sigara kullanımı dışında başka faktörler de var mı KOAH’ı tetikleyen?

En önemli faktörlerden birinin hava kirliliği olduğunu söyleyebiliriz. Kişinin sigara içmesi ile hava kirliliğinin akciğer fonksiyonları üzerindeki etkisi eş değer.

### KOAH’la ilgili olarak karşılaşılan en önemli sorunlar nelerdir?

KOAH’la ilgili karşılaştığımız en önemli sorunlardan biri hastalığın tanısı ile ilgili. Büyük ölçüde tanı almayan çok büyük bir hasta kitlesi söz konusu. Dolayısıyla bu kişilere tanıyı koyamazsanız onlarda gerekli tedavileri başlatmak, sigarayı bıraktırmak konusunda da yeterli yol alamıyorsunuz. Bir diğer önemli konu ise uyumluluk konusu. Hem doktorlar, hem de hastalar arasında tedavilere uyum oranı ile ilgili büyük sıkıntılar var. Amerika’da KOAH tanısı konmuş kişileri doktoran inhale kortikosteroidleri veya bronkodilatörleri vermediğini görüyoruz.

Ne yazık ki sigarayı bıraktırmak çok zor oluyor. Bırakanların da yeniden başlamasını önlemek de ayrı bir sorun olarak ortaya çıkıyor.

# SOLUNUM 2013

## Bildiri Ödülleri



Sözel Bildiriler'de birincilik ödülü "Akciğer Kanseri Hastalarda Tümör M2-Piruvat kinazın tanı Değeri: Tu-M2-PK Akciğer Kanseri Tarama Testi Olabilir mi?" çalışmasıyla Dr. Asuman Aslan Kara ve arkadaşlarına, ikincilik ödülü, "KOAH'ta bilişsel fonksiyonlar ve GOLD 2011 kategorileriyle ilişkisi" adlı çalışmayla Dr. Gülfem Yıldırım ve arkadaşlarına, Üçüncülük ödülü, "Video Yardımlı Mediastinoskopik Lenfadenektomi (VAMLA) Opere Olmuş ve İnoperabl Küçük Hücreli Dışı Akciğer Karsinomlu Hastalarda Sağkalımı Arttırıyor" isimli çalışma ile Dr. Akif Turna ve arkadaşlarına verildi.

Göğüs Cerrahisi birincilik ödülü, "Travmatik kot fraktürünün pulmoner komplikasyon ve mortaliteye etkisi: Çok merkezli prospektif bir çalışma" ile Dr. Atilla Pekçolaklar ve arkadaşlarına, ikincilik ödülü "Özofagus Leiomyom Cerrahisinde Torakotomi ve Torakoskopinin Karşılaştırılması" ile Dr. İlhan Ocakcıoğlu ve arkadaşlarına, üçüncülük ödülü "Malign plevral mezotelyoma: 32 olgunun retrospektif analizi" adlı çalışma ile Dr. Nilgün

Yılmaz Demirci ve arkadaşlarına, ACTELION PULMONER VASKÜLER HASTALIKLAR KLİNİK ARAŞTIRMA ÖDÜLÜ

"Pulmoner Arteriyel Hipertansiyonda Vitamin D ve Paratiroid Hormon Düzeyleri" başlıklı çalışma ile Dr. Gülcan Güntaş Korkmaz ve arkadaşlarına,

Tartışmalı Poster Birincilik Ödülü, "Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı modelinde Defibrotid'in Karaciğer Protein Redoks Regülasyonu Üzerine Etkileri" başlıklı çalışma ile Dr. Nihal Koç ve arkadaşlarına, İkincilik ödülü "Farklı Fonksiyonel Sınıflardaki Pulmoner Arteriyel Hipertansiyonlu Hastalarda Fonksiyonel Kapasite, Solunum Fonksiyonları, Solunum ve Periferik Kas Kuvveti, Yaşam Kalitesi ve Depresyonun Karşılaştırılması" başlıklı çalışma ile Dr. Rengin Demir ve arkadaşlarına, üçüncülük ödülü "Erken Evre Küçük Hücreli Dışı Akciğer Kanseri Primer Kitlenin PCNA Ekspresyonu ile PET-BT'deki SUV Max Değerinin Sağ Kalımla İlişkisi" başlıklı çalışma ile Dr. Selda Kaynaş ve arkadaşlarına verildi.

## SOLUNUM 2013'ün Sosyal Programları Göz Doldurdu



Bengü, Kerem Görsev ve Hale Caneroğlu, katılımcılara müzik dolu anlar yaşattılar.

TÜSAD'ın 35. Kongresi yoğun ve doyurucu bilimsel programının yanı sıra sosyal programı ile de katılımcılar için unutulmayacak bir organizasyon oldu. Kongre'nin açılış töreninin ardından sahneye çıkan Kerem Görsev, caz dolu dakikalar yaşattı. Açılış kokteyli sırasında sahne alan Hale Caneroğlu da birbirinden güzel pop parçaları ile katılımcılara kongre öncesinde doping oldu.

Kongre'nin kapanışını ise bir başka güzel popçu Bengü yaptı.

Bu arada Yaşam

Koçu Engin Yıldırım, son derece ilginç bir konu ile katılımcılarla buluştu. Kuşak kavramını anlatan Yıldırım şu sıralar hep birlikte yaşadığımız "Y Kuşağını" anlattı. Engin Yıldırım'ın kongre konusunu arka kapağımızda ele aldık.

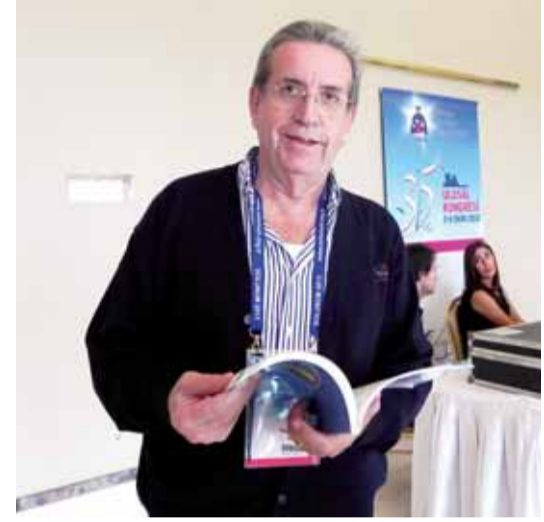
Gazeteci/ gezgin/yazar/şair Tayfun Talipoğlu

da "Anadolu Havaları: Türkiye'den Sigara ve KOAH Öyküleri" diye söze girerek seyahatleri sırasında tanıştığı insanların öykülerini anlattı.



Tayfun Talipoğlu KOAH öykülerini anlattı.

## Doç. Dr. Panagiotis Behrakis: "TÜRKİYE, SİGARA İLE MÜCADELEDE AVRUPA'DAN DAHA ÖNDE"



Sigara Alışkanlığını Önleme Avrupa Ağı (The European Network for Smoking Prevention-ENSP) temsilcisi Doç. Dr. Panagiotis Behrakis, Avrupa'daki sigara içme oranını 2040 yılına kadar %5'e indirmeyi hedeflediklerini söyledi. Bu hedefin bir hayal olmadığını altını çizen Dr. Behrakis, "%5'e indirme rakamı hiç de inanılmaz değil. Çünkü Avrupa ülkelerinde sigara içme oranını son 5 yıl içinde %42'den %20'lerin altına indirdik. 2040'a kadar %5'e indirmeyi planlıyoruz. Bunun için de Avrupa'da tütün kontrolünü, sigara içmeyi azaltmak için yapılacak her türlü aktiviteyi daha kurallı, daha sistematik hale getirmeyi düşünüyoruz. Şu anda hazırlıklarını sürdürdüğümüz planı 7 yıl içinde tamamen oturmuş, kuralları konulmuş daha sıkı şekilde uygulamayı hedefliyoruz. Binaların içinde sigara içilmesi tüm Avrupa ülkelerinde yasak değil. Bunu 2020'de sağlamış olacağız" dedi.

Avrupa'da yılda 600 bin kişinin sigaraya bağlı nedenlerden dolayı yaşamını yitirdiğini söyleyen Dr. Behrakis "Bu kurallar konduktan sonra ölümler üzerindeki etkisini ancak 30-40 sene sonra göreceğiz. Sigara içme oranlarının düşürülmesi ile tüm Avrupa Birliği ülkeleri için yılda 200 milyar Euro'luk bir kazanç sağlanacak" dedi.

Türkiye'deki tütün kontrolü ile ilgili çalışmaların Avrupa'da da takdir gördüğünü söyleyen Dr. Behrakis, "Türkiye diğer Avrupa ülkeleri için iyi bir örnek oldu. Sigara ile mücadele için Türkiye'de olduğu gibi hükümetin yaptırımı olan ve kişileri uymaya zorlayan kuralların konulması lazım. Türkiye bunu çok iyi yaptı. Şu anda da bunun devam ettiğini görüyorum. Örneğin ileri bir ülke olan Almanya'da Bavyera bölgesinde ve Almanya'nın birçok yerinde kurallar var ama insanlar buna uymuyorlar. İsviçre çok medeni bir ülke görünüyor ama sigara ile mücadele başarılı değil. Meclis'te sigara yasağına ilişkin bir yasayı geçirmediler. Oysa Türkiye tütünle mücadelede iyi bir örnek oldu" diye konuştu.

Avrupa'da eğitimsiz ve düşük gelirli arasında sigara içme oranlarının daha yüksek olduğunu söyleyen Dr. Behrakis, "Bu sigara ile ilgili kampanyaların daha çok eğitilmiş insanlara ulaştığını ancak fakir ve eğitimsiz kişilere ulaşmamış, ulaşılsa da algılanamamış olduğunu gösteriyor. Demek ki, bundan sonraki çalışmalarda o gruplar üzerinde daha da yoğunlaşmak gerekiyor" dedi.

# TÜSAD Dünya KOAH Günü'nde KOAH Sempozyumu düzenledi

**Dr. Hakan GÜNEN**  
GOLD Türkiye Temsilcisi  
TÜSAD KOAH Çalışma  
Grubu Üyesi  
S.B. Süreyyapaşa Göğüs  
Hastalıkları ve Göğüs  
Cerrahisi Eğitim ve  
Araştırma Hastanesi



ve göğüs hastalıkları uzmanı katılmıştır. Konuşmacılar arasındaki en önemli isim İspanya'dan GOLD derneği başkanı Prof. Dr.

Roberto Rodriguez-Roisin idi. Kendisi GOLD'un yayınladığı KOAH rehberindeki son yenilikler konulu açılış konuşmasını yaparak son değişiklikler konusunda dinleyicileri aydınlattı. Almanya'dan Prof.Dr. Juergen Hetzel bu sempozyuma konuşmacı olarak katılan diğer yabancı konuşmacıydı. Prof. Hetzel bizlerle KOAH tedavisinde yakın zamanda uygulamaya konulan yeni bir bronkoskopik volüm azaltıcı yaklaşım olan "nitinol coil implantasyonu" konusunda deneyimlerini paylaştı. Ayrıca sempozyumda KOAH tedavisine sunulan son ilaçlar, komorbiditeler, alevlenmeler ve astım-KOAH birlikteliği gibi son derece önemli konular da tartışıldı. Bu sempozyum ilk defa tüm gün boyunca internet üzerinden canlı olarak yayımlandı ve 25 büyük hastanenin toplantı salonlarına kurulan düzeneklerle de sempozyumu bu salonlardan izleyen doktorların soru sorarak sempozyuma katılmaları mümkün hale getirildi. KOAH konusundaki son gelişmelerin tartışıldığı bu sempozyumdan aldığımız olumlu geri dönüşler bizleri bundan sonraki Dünya KOAH Günü organizasyonları için daha da cesaretlendirmiştir. Bu sempozyumun tüm katılımcılara yararlı olduğunu düşünüyorum. Saygılarımla.



Dr. Mecit Süerdem



Dr. Mukadder Çalkoğlu



Prof. Dr. Roberto Rodriguez Roisin



Doç. Dr. Önder Öztürk



Prof. Dr. Juergen Hetzel



Dr. Sema Umut



Dr. Arzu Mirici



Dr. Mustafa Özhan



## GOLD 2013 Mesajı: Çok Geç Değil!

Her yıl farklı bir sloganla ilgili çevrelere mesaj vermeyi hedefleyen Obstrüktif Akciğer Hastalıklarına Karşı Küresel Girişim (GOLD) grubu bu yılki mesajını "Çok Geç Değil!" sloganıyla iletmektedir.

Bu pozitif mesaj, gerek risk altındaki kişiler gerekse şiddeti hafif ya da ağır tüm KOAH hastaları için solunumsal sağlıklarını iyileştirebilmek adına yapılabilecekler olduğunu vurgulamaktadır.

Bu mesaj aynı zamanda bu hastaların tanı ve tedavilerinde rol alan hekimlerin zaman zaman yaşadıkları umutsuzluk duygusunu hafifletmek adına da son derece önemlidir.

"Çok geç değil" temasıyla bu yıl 20 Kasım 2013 tarihinde tüm Dünyada ve Ülkemizde gerçekleştirilecek olan Dünya

**Bu pozitif mesaj, gerek risk altındaki kişiler gerekse şiddetli hafif ya da ağır tüm KOAH hastalarının solunumsal sağlıklarını iyileştirebilmek adına yapılabilecekler olduğunu vurgulamaktadır.**

KOAH günü etkinliklerinde amaçlanan,  
• KOAH bilincini arttırmak için hekimlere, sağlık yetkililerine, ulusal kurum ve kuruluşlara birlikte çalışma çağrısı yapmak,

• Halkın KOAH konusundaki bilgisini artırarak risk altında bulunan kişileri sağlık kuruluşlarına gitmeleri konusunda motive etmek,  
• Sağlık yetkililerini, hekimleri, hastaları ve

ailelerini KOAH tedavisi konusunda bilgilendirmektir ve cesaretlendirmektir.

Bu amaçlar çerçevesinde Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) KOAH Çalışma

Grubu olarak bu yıl planladığımız etkinlikler; çeşitli illerde KOAH konusunda halkı bilgilendirici toplantılar düzenlemek ve el broşürleri dağıtmak, ulusal ve yerel yazılı basında KOAH ile ilgili haberler yayınlamak, ulusal ve yerel televizyon kanallarında programlar ve Göğüs Hastalıkları hekimleri için KOAH konulu bir sempozyumu düzenlemek şeklinde olacaktır.

Ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunu olan KOAH konusunda halkın bilinçlendirilmesi, risk faktörlerinin azaltılması ve gerekli sağlık politikalarının oluşturulabilmesi için tüm derneklerin, vakıfların ve yetkililerin güç birliği içerisinde projeler üretmek bunları hayata geçirmeleri temennisi ile saygılarımızı sunuyoruz.

### TÜSAD KOAH Çalışma Grubu'nun 22 Kasım Dünya KOAH Günü Faaliyetleri

Dünya KOAH Günü sebebiyle TÜSAD KOAH Çalışma Grubu tarafından düzenlenen diğer etkinlikler şunlar:

Kanal 24: 22 Kasım 2013'te Dr. Mecit Süerdem Kanal 24'de, 21 Kasım'da Dr. Arzu Mirici Türkmax'ta, 20 Kasım 2013 Prof. Dr. Hakan Günen Show TV'de KOAH'la ilgili bilgilendirici konuşmalar yaptılar. Ayrıca TÜSAD üyelerinin KOAH'la ilgili röportajları Milliyet Cadde Sağlık ekinde bir hafta boyunca yayımlandı.

Fizyoloji Bilim Dalı'nın Duayeni Prof. Dr. Lütfi Çakar emekli oldu

# FİZYOLOJİ BİLİM DALINA ADANMIŞ DOLU BİR ÖMÜR

Prof. Dr. Lütfi Çakar hocamız 20 Eylül 2013 tarihinde 44 yıldır hizmet verdiği İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalındaki görevinden ve Fizyoloji ailesinden emeklilik yaşının gelmesi nedeniyle ayrıldı.

28 Ekim 1975 yılında Fizyoloji Kürsüsünde çalışmaya başladığımda en çok konuşulan konu Prof. Dr. Lütfü Çakar Hocamızın doçentlik tezi çalışmalarında yaptığı deneylerdi. Faraday kafesinde yaptığı aksiyon potansiyeli kayıtları ile ilgili her gün ayrı bir anı dinlerdik. Lütfi Hoca, Faraday Kafesi'nin duvarlarına çeşitli güzel sözler içeren yazılar yapıştırmıştı. Bunlardan aklımda kalan biri "Karşılaşılan güçlükler üzerine başlanan işler bırakılırdı, dünyada hiçbir iş bitirilemezdi".

1972 yılında tamamladığı Doktora çalışmasında "normo- ve hipotermik koşullarda kontrol ve kimonederve tavşanlara hiperkapnik, hipoksik ve hiperoksik gaz karışımları solutarak solunumsal cevapları araştırmış ve hipotermide nöromuskuler ileti mekanizmasını" incelerken frenik sinirden aksiyon potansiyelleri kaydetmişti.

Hocamız Doçentlik tezi deneylerinde bulbusun ventrolateral bölgesinde yüzeysel olarak buldukları ileri sürülen santral kimoreseptörlerin lokalizasyonlarını elektrofizyolojik olarak araştırmıştır. Bu araştırmalarda, kedilerde bulbusun ventral bölgesi açılarak gerek hiperkapnik gaz karışımları solunumu sırasında gerekse vertebral arter yoluyla CO2 ile doyurulmuş Ringer-Locke sıvısının enjeksiyonu sırasında cam mikroelektrodlarla çeşitli derinliklerden spike potansiyelleri kaydedilerek kimoduyar ünitelerin yerleri saptanmıştır. Bulgularına göre; rostral alanda CO2'e karşı duyar ünitelerin bulbusun ventrolateral bölgesinde 500-600µm derinlikte daha yoğun olmak üzere 400 ile 1.000 µm arasında bulduklarını göstermiştir. Hocamızın doktora çalışmasında ve özellikle doçentlik tezinde yaptığı deney prosedürünü öğrendiğimde ve daha sonra ben doktora tezi çalışmalarımda "kronik hipokside periferik kemoreseptörlerin hipoksiye karşı duyarlılıklarını araştırırken Heing sinirinden potansiyel kayıtları yapmaya başladığımda faraday kafesinin duvarına yazıp yapıştırılan sözün ne kadar anlamlı olduğunu ve araştırmalarda sabrın ne kadar önemli olduğunu anladım. Kürsüde asistan olarak çalışmaya başladığımda, kısa dönem askerliğini tamamlayan hocamız, Kasım/1975 – Ağustos/1976 tarihleri arasında 9 ay süre ile Londra Üniversitesi Middlesex Tıp



TÜSAD Edirne Kongresi



Öğrencilerle



Hürol İnsel ve diğer yönetim kurulu üyeleri



Emeklilik törenine giderken



TÜSAD 40. Yıl ödülü ile beraber



Diploma Töreni



Kürsümüzde son dersini verdiği gün

Fakültesi Fizyoloji Kürsü'sünde (University of London, Middlesex Medical School, Department of Physiology) Prof. Dr. Eric NEİL'in yanında çalışmalarda bulunmuştur.

Faray Kafesi'nin duvarına yapıştırılmış diğer önemli bir söz "Samimiyetten saygıyı kaldıran onun en değerli süsünü yok etmiş olur" sözüydü. Akıp giden 38 sene içinde Lütfi Hocamızla yaşadığımız örnek olabilecek bir ağabey, arkadaş ve dost olarak oluşan sevgide ve samimiyette, aynı fikirde olmadığımız zamanlarda bile, hiç bir zaman karşılıklı saygıyı yitirmedik.

## ÖĞRETMENİNİN DESTEĞİ İLE OKUDU

Hocamız 1946 yılında doğduğu Milas'ın Kıyıkışlacık Köyünü hiçbir zaman unutmamıştır. İlkokulu bitirdiğinde, Milas'a yakın bir köye tayini çıkan Selahattin Kartal öğretmen tekrar köye gelerek onun ortaokula verilmesi konusunda babasına müthiş bir baskı uyguladı. Köy dışına okumak üzere çıkacak ilk çocuk olacaktı. Babasının türlü bahanelerine karşı, Köy Enstitüsü mezunu olan Selahattin öğretmen, her türlü sorumluluğu üstlenerek Milas Ortaokuluna kaydettirdi. Çok yakından tanıdığı ve güvendiği

bir ailenin yanına, kalmak üzere yerleştirdi. Bir öğretmen arkadaşını da veli olarak yazdırdı. Ortaokulu bitirdikten sonra, yine aynı öğretmenin önderliğinde Muğla Turgut Reis Lisesi'ne kaydı yapıldı. Böylece hocamızın hayatının akışının değişmesine neden oldu. Daha sonra İ.Ü. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünü bitirdikten sonra 1968'de Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde Fizyoloji ve Biofizik Kürsüsünde Asistan olarak çalışmaya başladı. 11 Kasım 1977 tarihinde Fizyoloji Dalında Üniversite Doçenti ünvanını almış; 10 Mart 1978 tarihinde de Doçentlik kadrosuna atanmıştır. 2 Eylül 1988 tarihinde Profesörlüğe yükseltilen Lütfi Çakar, 11.4.1989 tarihinde de Profesörlük kadrosuna atandı.

Solunum Regülasyonu ve Egzersiz Fizyolojisi konularında yoğunlaşan Prof. Dr. Lütfi Çakar hocamız Türkiye'deki Solunum Fizyolojisi dalının ve üyesi olduğu Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin (TÜSAD) temel taşlarından biridir. 23 yılı aşkın bir süre TÜSAD'da başkan yardımcılığı, genel sekreter ve veznedar üyelik görevlerinin yanında, derneğin kurucu başkanı Prof. Dr. Meliha Terzioğlu hocamıza her konuda yardımcı

olmaya çalışmıştır. Ayrıca 2006 yılında kurulan Fizyoloji Çalışma Grubunun aktif bir üyesidir.

Ders anlatmayı, konferans ve panel vermeyi çok seven hocamız, kendi Fakültesinde verdiği Türkçe ve İngilizce Fizyoloji Dersleri yanında, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Ankara Üniversitesi Antalya Tıp Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda da Fizyoloji Dersleri vermek üzere görev almıştır. Bilimsel çalışmalarını gerek yurtiçi gerekse yurtdışı üyesi olduğu çeşitli derneklerin kongrelerde sunan hocamızın, toplam 85 orijinal araştırma makalesi ve yayını bulunmaktadır.

Lütfi Hocamızı anlatabilmek için sakinlik, sabırlılık sahibi, iyi bir yönetici diyebilirim. Olaylara ılımlı yaklaşan bir imajı vardır. Temel Tıp Bilimleri Bölüm Başkan Yardımcılığı (1988-1991) ve Temmuz 1992 - Mart 1994 ve Eylül 1999 - Ekim 2002 tarihleri arasında da iki dönem Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde eğitimden sorumlu Dekan Yardımcısı olarak görev yaptığı dönemlerde, Fakültemizin eğitim programına çok büyük katkıları ve emekleri oldu. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi

Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nun kuruluşundan 2005 yılına kadar da Yönetim Kurulu Üyeliği, Satınalma Komisyonu Başkanlığı ve İstanbul Tıp Fakültesi Satınalma Komisyon Üyeliği görevlerinde de bulundu.

Ben Prof. Dr. Meliha Terzioğlu hocamın yönetiminde Doktoramı tamamladıktan sonra Lütfi Hoca ile birlikte araştırmalar yaptık. Hocamız, hoşgörülü, mütevazı ve iyi niyetli olmasının yanında akılcı kişiliği, etik kurallarından ve çalışma disiplininin hiçbir zaman taviz vermeyen tutumuyla kendisinde çok büyük güven oluştururdu. Bu özellikleri ile kesintisiz 18 yılı aşkın ve toplam 23 yıl Fizyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı yürütmüştür. Bu dönemde Anabilim Dalımız, Fakülte'nin en uyumlu, iç sorunları olmayan, ortak çalışma yapma alışkanlığına sahip örnek bölümlerin başında geliyordu. Bunda, babacan, duyarlı ve bilinçli kişiliği ile Lütfi Çakar hocanın birleştirici, yönlendirici ve özendirici davranışının mutlak etkisi vardı. Sabahları Ana Bilim Dalı'na geldiğinde bazen kapıda bir Ege türküsü söylemeye başlayacak kadar doğaldı ve bizler de onun bu doğallığını çok seviyorduk. Kişinin yıllarca çalıştığı bir kurumdan sağ salim emekli olabilmesi büyük bir şanstır. Emeklilik bir dönemin sonu gibi görünse de, kendine vakit ayırarak dilediği gibi yaşamak ve yapamadıklarını yapabilmek için yeni bir dönem başlangıcıdır. Yeter ki düşler geçmişe değil geleceğe doğru yönlendirilsin. Emekli olup köyüne dönmeye karar veren hocamıza köyünde karnaval gibi karşılama töreni düzenlendi ve doğduğu Kıyıkışlacık Köyü'ne yerleşme kararı alması sevinçle karşılandı. Yaklaşık 500 kişinin katıldığı karşılama töreninde kurbanlar kesildi ve yemekler verildi. Doğup büyüdüğü köyüyle hiçbir zaman bağlantısını koparmaması, emekli olmasıyla birlikte yine hasretiyle yanıp tutuştuğu topraklarına geri dönme kararı almasına neden oldu. Lütfi Hocam bizlerden ayrılmış değilsiniz, sadece zorunlu mesainiz bitiyor. Hepimiz biliyoruz ki gerçek sevgi zaman ve yerden bağımsızdır. Nerede olursanız olun sizi hiç unutmayacağız. Size çalışmalarınızla, yazdığınız kitaplarla ve yetiştirdiğiniz kişilerle Solunum Fizyolojisine ve TÜSAD'a yaptığınız katkılar ve destek için şükranlarımızı sunuyorum. Ayrıca senelerce Anabilim Dalımıza sağladığınız huzur ve mutluluk için teşekkür ediyorum. Emeklilik yaşantınızda çok uzun ve sağlıklı yıllar diliyorum.

Saygılarımla,  
Dr. Gülderen Şahin

# SOLUNUM 2014 KONGRESİNİN HAZIRLIKLARI ERKEN BAŞLADI

Değerli Meslektaşlarımız,  
Her geçen yıl katılım sayısı ve beğeni düzeyi artan TUSAD SOLUNUM Ulusal Kongreleri'nin 36.sı olan "SOLUNUM 2014" 15-19 Ekim tarihleri arasında Çeşme-Sheraton Otel'de gerçekleştirilecektir. Bu yıl da daha önceki yıllarda olduğu gibi kongremizin bilimsel çatısını bir önceki Solunum Kongresi sonrası sizlerden aldığımız geri bildirimler ve 2014 yılı için beklentiler anketleri ışığında ve TUSAD Çalışma grupları ve Koordinasyon Kurulları'nın önerileri doğrultusunda oluşturmuş bulunuyoruz.

Kongre programını oluştururken temel hedefimiz; göğüs hastalıkları, alerji, yoğun bakım, uyku, pediatrik göğüs hastalıkları, göğüs cerrahisi, solunum fizyolojisi, pulmoner rehabilitasyon, evde bakım ve görüntüleme yöntemleri konusunda güncel gelişmeleri sizlere aktarabilmek ve günlük pratiğimizi interaktif bir şekilde paylaşabilmektir. Ayrıca sizlerin değerli akademik çalışmalarının kongremizde yer almasının bilimsel programa ekleyeceği büyük katkıdan dolayı çalışmalarınızı SOLUNUM 2014 de bizlerle paylaşmanızı



umut ediyoruz. Kongre bilimsel programı kapsamında görev alacak, konusunda bilgi ve deneyim sahibi, yurt içi ve yurt dışından davetli birçok konuşmacının katılacağı kurslar, paneller, konferanslar, karşıt ve tamamlayıcı görüş oturumları, yuvarlak masa toplantıları ve olgu sunumları gerçekleştirilecektir. Bu oturumlara ek olarak sözlü bildiri,

tartışmalı poster ve e-poster sunumları da yapılacaktır. Kongre bilimsel programı kapsamında hepimizi yakından ilgilendiren sağlık politikalarındaki güncel gelişmelerin tartışılacağı ve çözüm aranacağı oturumlara yer verilecektir. Bu yıl da iletişimi ve kongre bilimsel programının takibini kolaylaştırmak amacıyla mobil iletişim sistemlerinden

yararlanılacak ve bu hizmetler sizlere sunulacaktır.

Değerli Meslektaşlarımız, bilgilerimizi güncellemek, deneyimlerimizi paylaşmak, araştırmalarımıza yeni ufuklar açmak üzere özenle hazırlanan bilimsel programın yanında, renkli sosyal aktivitelerle meslektaşlarımızla hoşça zaman geçirmenizi sağlamayı

hedeflediğimiz SOLUNUM 2014 Kongresi'ne katılımınızı bekliyor, saygılarımızı sunuyoruz.

SOLUNUM 2014 Kongresi Organizasyon Komitesi Adına  
**TUSAD Başkanı:** Dr. Filiz Koşar  
**Kongre Başkanı:** Dr. Meral Gülhan  
**Kongre Bilimsel Komite Başkanı:** Dr. Mukadder Çalikoğlu

## GÖĞÜS HASTALIKLARI BİLİMDALİ ÖKSÜZ KALDI

### PROF. DR. KEMAL AGUN'UN ARDINDAN

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı Kurucu Başkanı Prof. Dr. Kemal Agun, 24 Ağustos 2013 tarihinde tedavi gördüğü hastanede vefat etti. Prof. Dr. Kemal Agun, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı'nda 1983 yılında kurucu başkan olarak göreve başladı ve emekli olduğu 1997 tarihine kadar bu görevi sürdürdü. Emekli olduktan sonra Edirne'de yaşamaya devam etti.

Hocamız, Cumhuriyetin ilk yıllarında doğup (1930 doğumlu), ikinci dünya savaşını sırasındaki çocukluğunu geçirecek, yokluklar içinde eğitimini tamamlamıştı. Bu nedenle günümüzün tüketim toplumunu anlaması zor olduğu gibi, şimdiki kuşakların da hocamızın neslini anlaması o kadar zordu.

Uzmanlık eğitimi tamamladıktan sonra bir süre Almanya'da görev yaptı. Daha sonra, Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı kurucu başkanı olarak görev yaptıktan sonra 1983 yılında Edirne'ye geldi.

Yeni kurulan Üniversitelerde kuruculuk görevinin ne kadar zor ve sorunlu olduğunu anlatmaya gerek yok. Ancak hocamızın bunu iki kez yaptığını tarihe not düşmek isterim.

Erzurum ve Edirne'de yetişmelerine katkıda bulunduğu hekimler bugün ülkemizin birçok Üniversitesinde (İstanbul, Konya, v.d.) akademisyen olarak görev yapmaktadırlar.

Kemal Agun hocamızın tam da bu noktada eğitimciliğin en önemli



özelliklerinden biri olan genç öğretim üyelerinin gelişimine ve ilerlemesine olanak sağlamak konusunda işinin gereğini yaptığını düşünüyorum.

Hocalığının başkalarına örnek olması gereken diğer bir konu ise yerel sorunlara duyarlılıktır. Defnedildiği gün bir hastama randevunun gecikmesi konusunda

hocamızdan söz edince, öğretmen olan hastam, hocanın okullarına hava kirliliğini ölçen bir cihaz takarak ölçümler yaptığında bahsetti.

Kemal Agun'un vefatı ile ilgili göğüs hastalıkları elektronik ortamındaki mesajlardan birinde bu konu vurgulanmakta idi. Hatırlayanlar olabilir; süpürgeciler üzerinde yaptığı araştırmalar sonucu çalışma ortamında birçok konuda iyileştirmeler sağlanmıştı. Çalışanların olumsuz koşullarda yapılan üretim ve kullanılan maddeler nedeniyle sağlıklarını yitirmelerine engel olunmuştu. Yerel sorunlar ile ilgili diğer bir konu yukarıda söz edilen hava kirliliğidir. Bugün doğalgaz'ın yaygınlaşması, kömür kalitesinin artırılması ve hava kirliliğinin azaltılması konusunda hocanın katkıları olmuştur.

Yaklaşık 8 ay süren hastalığı süresince hocamıza gereken özen ve ilgiyi gösteren meslektaşlarımıza teşekkür ediyor, ailesi ve sevenlerine baş sağlığı diliyorum.

Nur içinde yatsın.

**Prof. Dr. Tuncay ÇAĞLAR**

### İZZETTİN BARIŞ HOCA'YI KAYBETTİK

Türkiye'de göğüs hastalıkları camiasının ve hekimlik tarihimizin önemli isimlerinden İzzettin Barış Hocamızı 23 Eylül 2013 günü kaybettik.

Y.İzzettin Barış 1931'de İzmit'te doğdu. Tıp eğitimini 1955'te Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ve uzmanlık eğitimini 1965 yılında Gülhane Askeri Tıp Akademisi Göğüs Hastalıkları Kliniği'nde tamamladı. Toplam 15 yıl Deniz Kuvvetleri'nde pratisyen ve uzman hekim olarak hizmet ettikten sonra 1969 yılı sonunda Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Göğüs Hastalıkları Ünitesini kurdu. 1971'de Doçent, 1976'da Profesör oldu. 1982 yılına kadar Hacettepe'de Ana Bilim Dalı Başkanlığı yaptı. 1982-1986 arasında Suudi Arabistan King Faisal Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalıştı ve orada da Göğüs Hastalıkları Kliniğini kurdu. Hacettepe Üniversitesinde İngilizce

Tıp Eğitiminin başlaması üzerine, tekrar Hacettepe Üniversitesi'ne göreve çağırıldı ve emekli olduğu Mart 1998'e kadar Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığını yürüttü.

Türkiye'de ilk kez "asbestoz" ve "biomass" ile ilişkili çevresel akciğer hastalıkları üzerinde araştırmalar yaptı. Dünyada ilk kez, Kapadokya yöresinde asbest'ten daha potent fibrojenik ve karsinojenik bir mineral olan, Fibrous Zeolite'in (Erionite) yaptığı hastalıkları dünyaya tanıttı. Bu çalışmalarıyla yurt içi ve dışında çeşitli kuruluşlardan bir çok ödül aldı. Bunların arasında 1990 Sedat Simavi Vakfı Sağlık Ödülü, Türk Tabipler Birliği Nusret Fişek Halk Sağlığı ödülü, Dr. Füsün Sayek Tıp Bilim Hizmet Ödülü ve 2008'de London Foundation-AACR Innovator Ödülü sayılabilir. Bugün batıda ayrı bir ihtisas dalı olarak düşünülen Uyku

Hastalıkları ile de ilgilenerek, Uykuda Solunum Durması hastalığının ülkemizden ilk olgu sunumunu yaptı. Ülkemizde sigara konusunda ulusal bazda ilk organize mücadeleyi başlatan kişilerdendi. Ülkemizin bir çok şehrinde bu konuda halka açık konferanslar verdi. Özellikle halk eğitimi ve araştırmaları hedefleyen "Türkiye Akciğer Hastalıkları Vakfını" kurdu ve başkanlığını yaptı.



# Meslek Hastalıkları Gerçekten Gizlenen Bir Salgın mıdır?

**Dr. İbrahim AKKURT**  
**TÜSAD İş ve Meslek Hastalıkları Çalışma Grubu Üyesi**



sadece bir tahmindir. Yılda 160 milyon meslek hastalığı rakamının ILO ve WHO tarafından yıllardır tekrarlanıyor olması dünya

nüfusunun 15-64 yaş arası aktif çalışan kesiminde %0.4-12 meslek hastalığı bekleme oranına göre yapılan bir tahmindir. Somut, saptanan-tanı konulan meslek hastalığı sayısı değildir (Eurostat 2010 çalışmasını saymazsak; direkt-dolaylı resmi verisine ulaşabildiğim dünyadaki meslek hastalıkları sayısı bu 160 milyonun 160'da birini yarısını bile bulamamaktadır-i.a.). ILO 2013 raporunda bu

“meslek hastalığı olmayan ancak meslek hastalıkları olarak ifade edilen sayı”nın 500 (beş yüz adet) civarındadır. Evet, baştaki soruya dönersek: Meslek hastalıkları gerçekten gizlenen bir salgın mıdır? EVET gerçekten de Meslek Hastalıkları salgını gizlendi, hâlâ da gizleniyor; “bizler tarafından”...

Ülkemizde meslek hastalıkları salgının günümüze kadar gizlenmesi nasıl başarılı?

Ülkemizdeki tablo maalesef dünyadan pek de farklı değil, hatta bazı yönleri ile daha da dramatiktir. Sadece biz hekimler tarafından bunun itirafı biraz daha acıttıcıdır. Çünkü mevcut tablounun bu günkü halde olmasında hepimiz kıyasından köşesinden sorumluyuz. Ülkemizdeki durumu değişik ortamlarda değişik kereler dile getirmiştim,

**Meslek hastalıkları çağın gizlenen bir salgındır. Bu öyle bir salgındır ki her yıl tüm dünyada 2 milyondan fazla, her gün 5500, hatta her dakika 4 kişinin ölümüne neden olmaktadır.**

araya gelip de meslek hastalıkları uzmanlık alanını pratiğe dönüştürecek şekilde üniversite anlamında kurumsallaştır(a)maması...

Bunun üzerine 1988'de TTB bünyesinde meslek hastalıkları uzmanlık alanı kurumsallaşınca kadar “iş sağlığı ve meslek hastalıkları alanında” tam gün

Sen çok ideolojiksindir ben bu işi daha iyi yaparım (pazarlarım) düşüncesinin 2002'den itibaren her aşamada iliklerimize kadar nüfuz ettirilmesi: sigortacılık kolu ve alt yapısı olmadan meslek hastalıkları hakkının “tüm çalışanlara” verildiği balonuyla donatılan iş kanunu, onlarca-yüzlerce yönetmelik-yönerge...20 Haziran 2012 yıllarca özelemlen beklenen ISG kanunu : “tıbbi meslek hastalıkları tanımını yasaya koyup bunu ol şekliyle bildirmeyen işveren-hekim-sağlık kurumuna cız” dedirtilmesi; “bildirenin ise 7 ceddinin canına okurum” anlayışıyla taçlandırılan yasamız; bunun çocukları-nüveleri her gün imal edilen yönerge-genelge-tebliğ vs vs ler..

Üniversiteler ... tısssss... Meslek hastalıkları klinikleri de neymiş, ne işe yarar, ne yaparlar ki var işte mastır-tastır-doktora-moktora larımız gırla gidiyor; yeni yeni icatlar çıkarmayın başımıza anlayışı??? Sağlık Bakanlığı... 24 Temmuz 2012'de aslanlar gibi 3-5 kişiye “iş ve meslek hastalıkları uzmanı” unvanı – yetkisi-sorumluluğu verdim ya daha ne istiyorsunuz. Bakalım kaç gün- kaç ayda bıcağınız canınızdan; iş yeri hekimliği bile yapamazsınız; bu alanda hekimlik kurumunun tüm gücü ÇSGB'dadır; ben daha ne yapabilirim ki, ben anlamam, beni ilgilendirmez!!!... ÇSGB da bu uzmanlardan kendi eğitimcisi de olan “göğüs hastalıkları uzmanı+teccilli iş ve meslek hastalıkları uzmanı 10 yıllık tıp Profesörüne işyeri hekimlik sertifikası lütfetmek için tıp diplomasını bile ister”; sonraki aşama neyse...

#### Seçilmiş bazı kaynaklar

(1) ILO The prevention of occupational diseases. World Day for safety and health at work. 28 April 2013 ISBN 978-92-2-127447-6(web)

Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü nedeniyle hazırladığı dökümanın ana temasını “meslek hastalıklarını önlemek” oluşturuyor<sup>(1)</sup>. Bu önlemeyi sağlayabilmek için de küresel anlamda “gizli salgını-hidden epidemic- ortaya çıkarmak” gereği vurgulanıyor. Neden bu vurgu? Çünkü her yıl iş kazalarında ölenlerin 6 katından daha fazla ölüm olduğu halde kendileri hâlâ ortada yok. Dünya Sağlık Örgütü ise birkaç yıl önceki bir yayımında meslek hastalıklarının ancak %1-5'nin kayda geçebildiğini ifade etmekteydi.<sup>(2)</sup> ILO bu yılki dökümanında pnömokonyozlar gibi bilinen en eski meslek hastalıklarına kas iskelet sistemi ve psikolojik sorunların hızla eşlik

**ILO'nun tahminleri ile bizde de beklenen meslek hastalığı sayısı yılda 80 bin ile 240 bin arasındadır. Oysa hepimizin yıllardır bildiği “meslek hastalığı olmayan ancak meslek hastalıkları olarak ifade edilen sayı” 500 (beş yüz adet) civarındadır.**

ettiğini; yakın bir gelecekte bunlara nanoteknoloji ve biyoteknolojik salgınların eşlik edeceğine işaret ediyor.

Meslek hastalıkları çağın gizlenen bir salgındır. Bu öyle bir salgındır ki her yıl tüm dünyada 2 milyondan fazla, her gün 5500, hatta her dakika 4 kişinin ölümüne neden olan bir salgındır. Yine bu öyle bir salgındır ki bu alanın profesyonellerinin hemen tümünde yıllardır kafa karışıklığı yaratılan bir salgındır. Yıllarca bir taraftan hepimize “meslek hastalıkları %100 önlenbilir yalanının ezberletildiği”; öbür taraftan da çalışma koşullarına bağlı olarak “meslek hastalıkları çalışanların %0.4-12'sinde görülür” gerçeğinin/çelişkesinin göz ardı ettirildiği bir salgındır. ILO bu hesaplara yaptığı tahminini bu yıl daha da vurucu bir söylemle ifade etmektedir. Buna göre demektedir ki “dünyada yılda 160 milyon meslek hastalığı-işle ilgili hastalık tahmin edilmektedir”. Bu nasıl bir tahmindir ki aynı ILO bu rakamı 1990'ların sonunda da söylüyordu, şimdi de aynı rakamı telaffuz ediyor. Peki, gerçekten de dünyada yılda 160 milyon meslek hastalığı/işle ilgili hastalık tanısı konuluyor mu? Kesinlikle hayır! Bu rakam



rakamın bir tahmin olduğunu, gerçeği yansıtmadığını, salgının gizlendiğini bazı ülke örnekleri ile somutlaştırıyor. İlk verdiği örnek devasa nüfusu ve hacmi ile Çin'dir. Dünya nüfusunun-1/5'ini oluşturan Çin'deki çalışma koşulları herkesin malumudur. Ancak bu koşulların dünya ortalamasının üstünde “iyi” olduğunu düşünsek bile ILO'nun 160 milyon/yıl meslek hastalığı tahmininin en az veya 1/5'inin yani Çin'de yılda en az 30-40 milyon meslek hastalığı tanısını beklemek en basit bir düz mantık düşüncesinin bile varacağı bir sonuçtur. Oysa ILO'nun aynı raporunda Çin'de 2010 yılında sadece ve sadece 27.240 (yirmi yedi bin iki yüz kırk) meslek hastalığı tanısı bildirildiği ifade edilmektedir. Yani başka bir ifade ile Çin'de 2010 yılında, en iyi tahminle 30 milyon olguluk meslek hastalığı salgını gizlenmesi başarılıdır! Ölüm rakamlarını göz önüne alacak olursak 2010 yılında Çin'de en az 400 bin kişinin meslek hastalıklarından öldüğü gerçeğinin gizlenmesi başarılıdır! Aynı Çin'de tam da aynı yıl peş peşe yüzölçümü bulmayan ölümlü grip salgınında tüm dünyayı ayağa kaldıran Dünya Sağlık Örgütü bu kadar büyük bir meslek hastalıkları salgınında nerede, niye hiç sesi çıkmıyor?

Benzer örneği ülkemizden verebiliriz. Kayıtlı en az 20 milyon aktif çalışanı olan bir ülkeyiz. Yani ILO'nun tahminleri ile bizde de beklenen meslek hastalığı sayısı yılda 80 bin ile 240 bin arasındadır. Oysa hepimizin yıllardır bildiği

hatta zaman zaman sert ifadelerle... Burada sadece birkaç tarih ve başlığı anımsatacağım (her birinin altı birkaç sayfaya dolar)

1946 SSK – İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortacılık kolu -

İş kazaları ve meslek hastalıkları dispanserlerinin açılması- İş yeri hekimi-endüstri hekimi- tanımlamaları- açılan dispanserlerin biz hekimlerin zorlamasıyla önce genel hastalık polikliniklerine sonra yine biz hekimlerin dürtüsü ve zorlamasıyla sonu hüsrana biten devasa SSK hastanelerine dönüştürme süreci... ILO'nun 1968 çıkarması, ÇSGB-İSGÜM'ün ILO'nun maddi-manevi destek ve baskıyla kur(durt) ulması...

1972- İstanbul ve Ankara'da birer meslek hastalıkları kliniği kurulması için 2 dahiliye uzmanının batı ülkelerine gönderilmesi; bu 2 uzmanın kurulan klinikleri meslek hastalıkları hastanelerine dönüştürüp SSK iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortacılık kolunun ekspertiz kurumu haline getirilmesi (ILO'nun üçüncül koruma diye tüm dünyaya yutturduğu yasal tanı-maluliyet-tazminat-rüc'u sarmalını en sağlam yapan ülke olma durumumuzu bugüne kadar müdafaa ve muhafaza gücümüz hâlâ devam ediyor) SB tarafından 1978'de yenilenen tüzük ile bu 2 dahiliyeciyi ile beraber 2 halk sağlığı hocamıza meslek hastalıkları uzmanlığı- sorumluluğu - yetkisi ve unvanının verilmesi, ancak maalesef “bu iki klinik branşın” bir

hizmet vermek isteyen hekimlere bu alanda uzmanlaşma sürecini başlatacak mezuniyet sonrası eğitimlerin başlatılması... Ancak yine maalesef bunun sonraki dönemlerde ülke genelinde fabrikasyon usulü bir imalata dönüştürülüp 30 binden fazla hekime “iş sağlığı ve meslek hastalıkları alanı gibi tıbbin en önemli uzmanlık alanının peşkeş çekilerek hekimler için ikincil-üçüncül-dördüncül gelir getirici kapıların açılması zihniyetinin kurumsallaştırılması”...

#### 9. sayfadan devam

Tedavilerinde Temel Prensipler ve Klinik Uygulamalar”sempozyumu kongre öncesi kurs şeklinde planlanmış ve 60 kişilik katılımla başarı ile gerçekleştirilmiştir.

Gerek kurs gerekse kongre bilimsel programında 14'ü yurt dışından davetli toplam 202 konuşmacı görev almıştır. Yoğun çalışma ortamlarından zaman ayırıp kongremize konuşmacı olarak bilimsel katkıda bulunan tüm meslektaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu yıl kongremizde çalışma grupları ve koordinasyon kurullarımızın genel kurulları yapılmış ve yeni yürütme kurulları seçilmiştir. Yürütme kurullarında görev süresi dolan meslektaşlarıma vermiş

oldukları emeklerden dolayı çok teşekkür ediyor, yeni görev alan meslektaşlarıma ise başarılar diliyorum. Alanımızdaki tüm güncel bilgilerin ele alındığı ve yoğun tartışma ortamı bulunduğu kongremizin bilimsel programı ile ilgili geri bildirimler oldukça olumlu olup mükemmele yakın olduğuna yönündedir. Sosyal program içinde de çok keyifli paylaşımlar yaşandığı gözlenmiştir. Kongremizde emeği geçen herkese ve tüm katılımcılara teşekkür ediyor, bir sonraki ulusal kongremiz SOLUNUM 2014'de yeniden birlikte olmayı diliyorum.

**Prof. Dr. Meral Gülhan**  
**SOLUNUM 2013 Bilimsel Komite Başkanı**  
**SOLUNUM 2014 Kongre Başkanı**

# Bu neYin kafası?

Devir onların devri diyorlar... Arap baharı, gezi olayları derken bir de baktık herkes onları konuşuyor. Haklarında yazılar yazılıyor, röportajlar yapılıyor. Ülkelerin siyasetine, ekonomisine, kültürüne yön veriyorlar. Reklamların çoğu onlar için yapılıyor. Televizyonda, radyoda, internette, sokakta, caddede, evde ve her yerdeler. Aradığımız 444'lü bir numaranın öbür ucunda ya da meslektaşımız olarak yan odadalar. En büyüğü 33 yaşında, en küçüğü 14'üne girdi bile. İyi ama kim bunlar? Ne bu Y kuşağı? Ya da onların deyimiyle "Bu neYin kafası?"

Kuşak kavramı aslında son birkaç yılda ortaya atılmış bir konu değil. Yıllardır sosyo-ekonomik açıdan önemle ele alınan bir konu aslında. Sadece son dönem gelişmeleriyle daha popüler bir konu haline geldi diyebiliriz.

Kuşaklarla ilgili olarak farklı kaynaklarda birkaç yıllık değişikliklerle farklı sınıflandırmalar yapılsa da en çok kabul gören tarihsel sınıflama şu şekilde.

1946-1964 arası "Baby Boomer", 1965-1979 arası "X Kuşağı", 1980-1999 arası "Y Kuşağı" ve 2000 sonrası "Z kuşağı" olarak tanımlanıyor.

Kuşak kavramı lineer değil sirküler bir kavram olarak ele alınıyor. Yani birbirini takip eden 4 kuşağın ardından yeni gelen kuşağın ilk kuşakla ortak özellikler sergilediği düşünülüyor.

Buna göre az önce sıraladığımız 4 kuşağın öncesine gidersek, 1925-1945 arası için tanımlanan "Sessiz kuşak" ile bugünün Z'leri aslında aynı kuşak döngüsüne denk geldiğinden benzerlikler arz edeceği söyleniyor. Bu noktada en hassas konu, hangi kuşakta olduğumuzun sadece doğduğumuz yıl itibarıyla belirlenmemesi gereğidir. Fiziksel yaşımız kadar kafa yaşı da diyebileceğimiz düşünsel yapımız da çok önemli. Yani X döngüsünde doğmuş biri Y zihniyetinde olabilir. Kuşak kavramını sadece doğduğumuz yıl ile sınırlandırmamak gerekir.

Kısaca özelliklerinden bahsetmek gerekirse;

**• Bebek Patlaması Kuşağı/ The Baby Boomers (1945-1964) (BB):** II. Dünya Savaşı'ndan sonra doğan yaklaşık 1 milyarlık bir nüfusu kapsıyor. Bu jenerasyondakilerin yeni bir dünya oluşturma telaşında yoğun bir iş odağı olduğunu, hayatlarının merkezinde çalışmak kavramının bulunduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan bu kuşaktakilere aynı evde hem ebeveynlerine hem de çocuklarına bakmak zorunda oluşlarından dolayı "Sandwich kuşağı" da denilmektedir. Sadakat, kanaatkarlık gibi değerler çok ön plandayken zamanla bu 1 milyar çocuğun büyümesi ve çalışma hayatındaki varlıklarıyla sektörler de büyüdü ve bu kez harcamalar ön plana çıktı. TV, fast food,

**Şu anda bizimle birlikte yaşayan Y Kuşağını 'Dijital Kuşak' olarak da adlandırmak mümkün. Şanslılar çünkü bilgi onlar için bir tık kadar yakın. Sosyal ağlarda varlıklarını sürdürüyorlar. Her şeyi hızlı istiyorlar. En büyük hayalleri hemen terfi etmek, hemen para kazanmak ve hatta daha erken emekli olup dünya turu yapmak...**



**Kuşak kavramını sadece doğduğumuz yıla sınırlandırmamak gerekir. Bazen X döngüsünde doğmuş biri Y zihniyetinde olabilir. Bir dönemin çocukları neredeyse birbirinin kopyası gibi. Aynı müzikleri dinliyorlar, benzer yerlere gidiyorlar, hayata aynı bakıyorlar. Biz bunlara kuşak diyoruz.**

teknoloji derken bu jenerasyonun "iyi yaşlanma" dürtüsü eğlence, kozmetik ve sağlık sektörünü de hareketlendirdi.

**• Kayıp Kuşak/Generation X (1965-1979):** Çoğunluğu "Sessiz kuşağın", kısmen de "Baby Boomer"ların çocukları. "Yaşamak için çalışmak" felsefesiyle hareket eden X'ler, BB'lara ve Y'lere göre daha savaşı bir profil çizmelerine karşın iki kuşağın arasında kalan kayıp bir kuşak olarak anılmış ve X kuşak olarak tanımlanmıştır. Otoriteye saygı yüksek düzeyde, apolitik bir duruş ve bu kuşağın en önemli değeri para olarak tanımlanabilir. Çünkü para bu kuşaktakiler için gücün kaynağı olarak görülür. Dolayısıyla iş ve kariyer de çok önemlidir. Kadınların iş hayatına daha da yoğun girmesiyle ekonomik olarak güçlenmeleri hem ev hem de ülke ekonomilerini canlandırmıştır.

**• Y Kuşağı (1979-1999):** "Ben önemliyim", "ben donanımlıyım", "ben yetenekliyim", "ben özgürüm" diyen ve bu kadar "ben" ifadesine karşın grup olarak hareket edebilen bir kuşak onlar. Onlar gerçekten donanımlı, gerçekten yetenekli. Çünkü şanslılar. Bilgi onlar için bir tık kadar kolay. X'ler gibi kütüphanelerde saatler geçirmelerine gerek yok, sayfalarca ansiklopediye de. Bu sebeple her şeyi hızlı istiyorlar. Hemen terfi

etmek, hemen para kazanmak ve hatta daha erken emekli olup dünya turu yapmak. Bazı X'ler gülümseyebilir bu dünya turu hayaline ama bir Y için sırt çantasını alıp otostopla bile bu mümkün. Bir X için ise imkansız. Bu sebeple işe yeni başlayan bir Y'den kıdemine ve bilgisine saygı duyulmasını bekleyen bir X hayal kırıklığına uğrayıveriyor. Çünkü saygı anlayışları da farklı. X'ler ne olursa olsun sevmesin de saygı duymak zorundasın ilkesiyle çalıştılar ve yaşadılar yıllarca. Ancak Y'ler "seni sevmezsem saygı da duyamam" diyor. Markacı olduklarını düşünüyoruz belki ama aynı olsun pazardan olsun mantığı var Y'lerde. Akranlarımız ne yapıyor? Ben de onlar gibi olayım derdindeler. Asıl farklı olayım ya da marka olsun, havalı ve prestijli olsun diyen maalesef X'ler. X'ler otokratik, gizemli, kıdem esaslı, tatlı-sert, mesafeli ve yönlendirici bir liderlik anlayışı beklerken Y'ler tam tersi şeffaf, eşitlikçi, sevgiye dayalı, demokratik ve koçluk yaklaşımında bir liderlik arzı benimsiyor. Çalışmayı sevseler de X'ler ya da BB'lar gibi tüm hayatlarının iş olmasını istemiyorlar. İş - Yaşam dengesi tercih ediyorlar. Ben ifadesini çokça duyduğumuz halde aslında bu cümlelerin kendi gibilerin sesi olduğunu kısa sürede anlıyoruz. İşbirliği, yardım, sosyal duyarlılık, güven, enerji, bilgi, yetenek gibi birçok açıdan oldukça güçlü bir jenerasyon

Y'ler. Y'ler bana fikrimi sor derken X'ler "Adamların bildiği bir şey vardır, bizim bilmediğimiz kim bilir neler var?" diyor. Tıpkı onların anne babalarının dediği gibi olaylara karışmamayı seçerek. İşte bu hususlardan ötürü Y'lerle güçlü bir iletişim için öncelikle onları da dahil etmeli, şeffaf olmalı, gerçek olmalı ve sevgiyle, samimiyetle kaygılarımızdan, endişelerimizden bahsetmeliyiz. Çünkü biktılar "Benim zamanımda

elektrik yoktu", "Ben buraya tırnaklarımla geldim" diye başlayan cümlelerden. Tüm X'ler hep başarı öykülerini anlattı Y'lere. Oysa hepimiz düşe kalka geldik bugünlere. Onların seçimi değildi teknolojinin göbeğine doğmak. Onları sanatla, sporla, hobilerle, yaz kamplarıyla büyütüp sonra özgür ruhlarını susturmak biraz çelişkili değil mi?

**• Z Kuşağı (2000-?):** 2016 ile 2020 arasında bir tarihte BB'ların tekrar döngüsüne gireceğimiz söylenmekle birlikte Z'ler halen çoğalmaya devam eden kuşağımız. "Kristal kuşak" diye de tanımlanan Z'ler yaratıcıları, maneviyat ve aile bağları konusundaki hassasiyetleri ile sevgi dolu bir kuşak. Bol diplomalı ve buluşçu bir kuşak olacakları öngörülmekte. Öte yandan aynı anda birden çok konuya eğilme nedeniyle odaklanma sorunları, kararsızlık, tatminsizlik ve doğuştan tüketici gibi bazı sorunlar olabileceği de varsayılmakta. Bugün bize bu yazıyı yazdıran, günlerce kendilerinden bahsettiren ve bahsettirmeye de devam edecek olan Y'ler tarafından yönetilecekleri için şanslı bir kuşak olacaklarını öngörmek de mümkün. Sonuçta en sıkıcı ve gergin konuları bile eğlenceli hale getirmeyi bilen bir kuşak Y jenerasyonu. Polis barikatı önünde uzun eşek oynayan da onlardı, taş yerine yumurta atan da, gezi olaylarında konser veren de.

Unutmayalım ki aslında insanoğlu hep ektiğini biçiyor, hep bir kuşak bir diğerini şekillendiriyor. Esas olan eleştirmek yerine tanımaya çalışmak. Bizim gibi olanlar, olmayanlar, gençler, ihtiyarlar, biz ya da onlar demek yerine odaklanmamız gereken asıl yer sanırım önce anlamak sonra anlaşılacak.

**Engin Yıldırım**  
**Eğitim ve Yaşam Koçu**

## IPF Güncel Tanı ve Tedavi Yaklaşımları Kitabı Çıktı

Dr. Zafer Kartaloğlu ve Dr. Oğuzhan Okutan editörlüğünde hazırlanan "İdiyopatik Pulmoner Fibrozis Güncel Tanı ve Tedavi Yaklaşımları" kitabında, ortalama yaşam süresinin uzamasıyla birlikte sık görülmeye başlanan ileri yaş hastalıklarından olan İdiyopatik Pulmoner Fibrozis hastalığı 23 bölümde ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Bu hastalığın tanı ve sınıflamasında son yıllarda önemli ilerlemeler olmasına karşın halen medikal anlamda bir tedavisi bulunmamaktadır. Bu kitap ülkemizin çok değerli bilim insanlarının

kendi deneyimleri ile güncel bilgilerini birleştirmeleri sonucu ortaya çıkmış ve TÜSAD'ın desteği ile PROBİZ yayıncılık tarafından yayınlamıştır.

Yedi ana bölümde hazırlanan bu kitapta bulabileceğiniz: Tanım ve Sınıflama, Epidemiyoloji, Etiyoloji ve Risk Faktörleri, Patogenez, Genetik ve İmmünoloji, Radyoloji, Fonksiyonel Değerlendirme, Biyokimyasal Mekanizmalar ve Belirteçler, Alevlenmeler, Pulmoner Rehabilitasyon, Akciğer Nakli, Doğal Seyir ve Prognoz vb.

